

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetési ára egy óra 240 P. Negyedévre 7 P.
Félévre 14 P. Egész évre 26 P. Egyes szám ára
hétköznapi 10, vasárnap 20 fillér

HAJDUFÖLD

Felolós szerkesztő
vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség és nyomda József kir. herceg utca 16
Telefon 3-49. Kiadóhivatal: Kossuth utca 3 szám
Telefon: 1-41.

Erkölcstelen korteskedés

Ausztriában most folynak a korteskedések az elnökválasztással kapcsolatban s minden párt a maga jelöltjének utját egyengeti. Ez az ő belső ügyük mi csupán figyelői vagyunk az ottani eseményeknek s még véleményünket sem nyilváníthatjuk az előtérbe tolt elnökjelöltek személyével kapcsolatban. Éppen elég gondja van ma minden országnak, sőtörhet tehát mindenki a saját háza tájékán. Nem így azonban az erkölcstelen eszközökkel korteskedő osztrák szocialisták. A napokban kiáltványt tettek közzé, melynek korteszólamai között ilyen kitétel is szerepel: „a szomszédos Magyarország forrongás van”. Nem tudjuk mire gondolnak szomszédunkban. Aki Magyarországon járt mostanában s ismeri a minket eltöltő problémákat s a nép hangulatai iránt érdeklődött, az nagyon jól tudja, hogy bármennyire nehezek is a viszonyok s széles néprétegeket kell intézményesen biztosítani arról hogy a téli gondoktól mentesítsük őket, egy országban sem irtózik jobban a nép a felfordulástól, mint a magyar nép, amely történelmének utóbbi ciklusában akarata kívül éppen eléggé átélte a felfordulás s az izgalom napjait.

A mai magyar generáció, amely végigharcolta a világháborút s onnan hazatérve, kelles közepében találta magát egy oktanul felidézett forradalomnak, majd kínos vergődés után egy szomorú napon arra ébredt hogy tanácsköztársaságban él, miáltal reászakadtak a poklok minden szenvedésével s ezeknek a rémnapoknak reakciójuk támadt, mig nem megnyílt a szabadság órájának ideje s megindult a nemzet az utáépités felé, — az a generáció, amely mind ezt keresztülléte, nem gondol forrongásra, amint azt ugylátszik, nagyon jó szemmel néznek a szomszédból felénk sandító szélsőséges irányzatok. Az a tény, hogy a magyar kormány működése legfőbb gondjának tekinti a téli gondok eltüntetését, lekézenfekvőbb bizonyítéka annak, hogy a hatalom irányított elsősorban szociális problémák töltik el leginkább. A kormánynak ez a magatartása a legbőlcsebb preventív intézkedés az ellen, hogy a nép hangulatát bárki is felkorbácsolja s bele vigye olyan megzondolatlan elhatározásba, mint amilyent Magyarországnak most a hécsi szocialisták tulajdonítanak. Volt idő amikor elenségeink a szunyogot is elefánttá fujva, magyarországi izgalmakról és forrongásokról írtak a külföldön, ha Budapest valamelyik utcáján esetleg egy elszabadult örült botrányt okozott. Nem akariuk az osztrák szocialisták felé fordítani a vádakat, mert óvakodunk attól, hogy mi is olyan hibába essünk, mint amilyenbe ők, de nem mulaszthatunk el hogy ne emlékeztessünk a két hét előtti ausztriai eseményekre, amikor egészen nyugodtan lehetett forrongási hangulatról beszélni, hiszen felfogó-vezett csapatok álltak egymással

szemben s az osztrák kormányhatalomnak fegyveres erőt kellett igénybe venni, hogy egy alkotmányellenes megmozdulást elfojtsa. Ezt a rendbontó megmozdulást nekünk eszünk ágában sem lett volna népiünk felé meg feltüntetni, hogy: ime Ausztriában a forrongás szelleme robbant ki, ha van a szomszédban. Nem vertük félre a harangokat s nem keltettük azt a gyanút, hogy az események

komoly láncolata következhetik be, — nem tettük azért, mert nem akartunk beleavatkozni egy szomszédos állam belügyeibe s az események pusztá regisztrációján kívül tartózkodtunk a mélyebb kritikától is. Éppen ezért visszataszító jelenség, hogy az osztrák szociáldemokraták, mintha csak óhaitanának egy ilyen forrongási procedurát, híret keltik annak ami nincsen és megzongolják

közvéleményüket, mintha Magyarországon ok volna arra, hogy forrongástól tartunk Ezt a magatartást a leghatározottabban visszautasítjuk s tiltakozunk az ellen, hogy amikor az ő házkütiáikán is van éppen elég sőtörni való, a náluk folyó elnökválasztással kapcsolatban bizonyos kortesfogásból oktan s valótlan állításokkal mérgezzék el úgy a saját, mint a külföld közvéleményének hangulatát.

A Kormányzó egy vagon buzát és tízezer pengőt adott az inségakcióra

Budapest, szeptember 29.
A Kormányzó a mai napon az inségben levő földműves lakosság

részére egy vagon buzát ajánlott fel, egyúttal pedig a Horthy Miklósné segítőakciónak az egy havi tisztelet-

díjának megfelelő összeget vagyis 10.000 pengőt bocsátott rendelkezésre.

Háromhetes tanácskozás után eredmény nélkül véget ért a Népszövetség közgyűlése

Genf, szeptember 29.
A 12-ik népszövetségi közgyűlés több mint három heti ülésezés után ma délelőtti véget ért. A mai záróülésein mindenké elött tudomásúvették a népszövetségi költségvetési bizottság jelentését, amely különösen élesen bírálja a népszövetségi palota építés során felmerült tulkiadásokat.

A közgyűlés ezután megemlékezett az elhunyt Skrynski volt lengyel miniszteréről, aki Németországnak a Népszövetségbe való bevételekor elnöke volt a népszövetségi közgyű-

lésnek. A közgyűlés ezután a leszerelési bizottság éjjeli ülésén a fegyverkezések egy évi szünetelésére elfogadott javaslattal foglalkozott. Lord CECIL rövid beszéd kiáratásában terjesztette elő a bizottság határozati javaslatát és kérte annak elfogadását.

Egy óraker Titulescu elnök a Népszövetség 12-ik közgyűlését hosszabb beszéddel zárta be, amelyben utalt arra, hogy a közgyűlés az általános bizalmi válság légkörében ült össze amely hátrányos volt a közgyűlés munkájának általános felté-

teleire. E kevésbé kedvező lélektan hangulat ellenére a Népszövetség újból tanujelét adta élniakarásának. Majd áttekintést nyújtott a közgyűlés különböző irányú tevékenységéről. Egyebek között utalt a leszerelési konferenciára, amelyről majd kiténik, hogy az államok elhatározták-e, hogy a népszövetségi alapszabály 8-ik cikkelyének megvalósítására komoly lépést tesznek. Végül megemlítette az elnök a francia miniszterek berlini látogatását, mint annak jelét, hogy a megértés gondolata halad előre.

A közüzemi tisztviselők illetményeit is kormányrendelettel logják csökkenteni

Elkészült a szegényellátásról szóló rendelet

Budapest, szeptember 29.
A kormány rendelete a szegényellátás kérdésében már teljesen elkészült és a minisztertanács elé került. A rendelet egyik pontja, hir szerint, a segélykészletek bejelentése. Intézkedik továbbá a rendelet a külföldi és hazai szén keverésének mértékéről.

A népjóléti miniszteriumban a szegényügyvel kapcsolatban készült el legújabbban egy rendeletterv. A szegénygondozás kötelezettségét ezentul nem a szóban forgó szegények illetősége alapján fogják elbírálni, mert az illetőség megállapítása sok esetben huzavonával jár és így előfordult, hogy hosszú ideig nem lehetett valamely községet a szegénygondozási költségek viselésére kötelezni. Ha a rendelet életbe lép, akkor az illetőség helyett a 2 évig tartó helybeni lakás alapon fogják megállapítani, hogy melyik közsület köteles a szegénygondozási költségeit viselni. A kórházak adminisztrációját azzal kívánja egyszerűbbé tenni

a népjóléti miniszter, hogy a betegellátások fejében általában utalja ki a kórházaknak a megfelelő összeget, amely sok aprólékos aktázást tesz feleslegessé és az eljárást gyorsítja.

Varga Imre államtitkár nemrégiben kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy a 33-as bizottság két fontosabb adójavaslattal fog foglalkozni és ezzel az adóemelési javaslatok sorsa beárult. Hir szerint a szóbanforgó két javaslat már elkészült és a minisztertanács letárgyalása után rövidesen a 33-as bizottság elé kerül. Az egyik javas-

lat a szikviz, ásványvíz adójának emelésével foglalkozik, a másik javaslat pedig a közüzemek tisztviselőire is kiterjeszti az illetménycsökkentést, amelyben az állami tisztviselőket részesítették. A redukcio mértéke nagyjából ugyanaz lesz, mint a köztisztviselőknél és csökkentik az illetményeket azoknál az alkalmazottaknál is, akiknek fizetése szerződésileg volt megállapítva. A redukcio nem vonatkozik a fizetéssel együttjáró egyéb illetményekre, családi pótlékra, napi-dijakra és utazási illetékekre

Laval és Briand kedden reggel elutaztak Berlinből

Berlin, szeptember 29.
Laval francia miniszterelnök és Briand külügyminiszter kedden reggel félnyolc óraker utaztak vissza a párisi gyorsvonattal Berlinből. A francia államférfiakat Curtius német

külügyminiszter és Brüning kancellár kísérték el a friedrichstrassei pályaudvarra, ahol Laval miniszterelnök az újságírók előtt kijelentette, hogy a berlini útjával nagyon meg van elégedve. Németország és Fran-

A lap ára 10 fillér

ország gazdasági szövetséget kötött a helyzet az hogy várni lehet a rövidlejárati német kölcsönöknek hosszulejárattá való átalakítását. Laval és Briand egyébként még éjjel előtt megérkeztek Párisba.

Páris, szeptember 29.
Laval miniszterelnök az Intransigeant tudósítójának Berlinből való utazása előtt a következőket jelentette ki: Nagyon meg vagyok elégedve a fogadásal a birodalmi kormány s a lakosság részéről és szívből kívánom, hogy a megalakuló bizottság előrelép a közeledést.

Briand külügyminiszter ezt mondta: Talán történt valami változás.

Levegőberepült egy orosz katonavonatot

Helsinki, szeptember 29.
Borzalmas vasúti szerencsétlenséget jelentenek Szovjetországból. A vörös hadsereg gyakorlatozása közben Leningradtól délnyugatra egy katonákat szállító vonatot a levegőbe repült. A vonat mozdonya és tizenkét kocsija teljesen elpusztult és állítólag senki sem menekült meg. A katasztrófa okáról és arról, hogy hányan vesztették életüket még nem lehetett részleteket megtudni. A halottak száma azonban igen nagy.

A magyar Studio megkezdi a közvetítéseket Amerikába

Budapest, szeptember 29.
A magyar rádió vezetősége a szezonzár kezdetén nagy vonalakban összeállította idei programját. Igen sok technikai és műsorvitást léptet életbe. A technikai újítások között kétségtelenül legérdekesebb az, hogy az új lakóhegyi nagydótot már megrendelték és ugyancsak megrendelték a annak a négy relais-állomásnak a berendezését, amely egy részben döntés szerint Nyiregyházán, Miskolcon, Magyaróváron és Pécsen lesz. A műsor újításai között ezidén a legnagyobb haladás az lesz, hogy a közepetűri műsorcsere európai műsorcserevé szélesítik ki az európai kábelhálózat kiépítésével. Ezek az európai műsorcsere hangversenyek már a közeljövőben megkezdődnek. A magyar rádiókat kétségtelenül legjobban az a terv fogja érdekelni hogy a rádió még ebben a szezonzárban meg akarja valósítani az Amerikával való rádió-összeköttetés gondolatát. Már novemberben megkezdik a próbaleadásokat Amerikába, egyelőre kábelrelésű s ha majd a nagydótot elkészül, részben annak segítségével. A nagydótot másfél év múlva lesz készen, a négy relais-állomás a jövő esztendőben s ugyancsak erre az időre esik a budapesti studio kibővítése is.

Elveszett

kedvenc tárgya, állatja?
Csak egy hirdetés Kosuth-utca 3. I. em.

Padlólakkok

speciális minőségben, magas fényű, a legszebb színekben, olcsó árban kapható

STERN festéküzletben

Piac-utca 10 szám.
Ötával szemben. — Ugyanott biztosítási iratszert vásárolhat, poloska, svábhogár, patkányirtó

Borzalmas bányakatasztrófa Vác mellett

Hat munkás életét vesztette a százméter mélységű, vízzel elöntött aknában

Budapest, szeptember 29.
A váci Köszénbányai Részvénytársaságnak Kósd község mellett levő bányájában borzalmas szerencsétlenség történt hétfőn este. A talajvíz elborított egy tárnát, amelyben kilenc bányász dolgozott s amely közel 112 méter mélységben volt. Másfél óra hiányzott, hogy a bányászok befejezzék a munkát s félkenes órákor borzalmas detonáció után vastag vizsugár tört a tárnába s ezzel együtt a gáz is ellepte az üreget. A bányászok a rájuk zuduló víztömegben és a teljes sötétségben nem találták meg az aknanyílást. Akik az

aknanyílás közelében dolgoztak, szerencsések voltak mert nekik sikerült nagynehelyen kimenekülni és levegőhöz jutniok. A többiek azonban, akik az akna mélyén dolgoztak, menthetlenül odavesztek. Csak három embernek sikerült megmenekülni, akik azután elmondották a bánya vezetőségének az egész borzalmas katasztrófát. Azonnal megindultak a mentési munkálatok s a bánya minden szivattyuját üzembe helyezték, hogy megtisztítsák a víztömeget az elöntött aknát és legalább a holttestet hozzák felszínre a szerencsétlenül járt hat derék bányászok.

A Népszövetség magyar bizottsága október 14-ig befejezi munkáját

Ganzen rendkívüli ülést fog összehívni a pénzügyi bizottság

Budapest, szeptember 29.
A népszövetség vizsgáló bizottságának néhány tagja még a Budapestben tartandó tulajdonképeni tanácskozások megindulása előtt, szeptember hó utolsó napjaiban szándékozott Magyarországra jönni. Tylor, Amerika képviselője a bizottságban a családjában előfordult betegség miatt volt kénytelen néhány nappal elhalasztani utazását, különben Lovedayval, a népszövetség pénzügyi osztályának igazgatójával már meg is érkezett volna Budapestre. Ez a késedelem azonban nem gátolja a delegáció munkáját. A bizottság október 14-re befejezi

tanácskozásait és azután már csak Avenol francia megbízott, a népszövetség főtitkárának helyettese fog néhány napos tanácskozást folytatni a magyar illetékes tényezőkkel és ezzel a bizottság helyszíni szemléje befejeződik. A Pesten járt delegáció jelentésének meghallgatására a népszövetség állandó pénzügyi bizottsága előreláthatólag rendkívüli ülést fog összehívni és ezzel dolgozzák ki véglegesen a javaslatot Magyarország pénzügyi megsegítésére. A javaslat felett azután végső fokon a Népszövetség tanácsa dönt. Ez a döntés januárban történik meg.

Egymillió pengőt törölt a hatos bizottság a kereskedelmi tárca költségvetéséből

Budapest, szeptember 29.
A 33-as országos bizottság kiküldött hatos bizottsága ma, kedden délelőtt befejezte a kereskedelmi tárca és az ehhez tartozó üzemek 1931—32. évi költségvetésének tárgyalását és az általános rendelkezések értelmében a személyi járandóságoknál végrehajtandó megtakarításokon kívül a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg 1040.000 pengő törlesztést határozta el. A bizottság részletesen foglalkozott a tárca körébe tartozó üzemeknek éspedig az államasutnak, az állami vas-, acél- és gépgyáraknak, továbbá a posta, távirat és távbeszélő helyzetével. Habár ezeknél az üzemeknél a vizsnyok által megengedett kiadás csökkentése fogantatott, mégis a kedvezőtlen gazdasági helyzet folytán számítani kell arra, hogy a bevételek előreláthatóan csökkenése

következtében az az eredeti számítás, hogy a posta feleslege fedezni fogja a másik két üzem hiányát, nem fog bevalni. Remélhető azonban hogy az előrelátható hiány, ha csak előre nem látható kedvezőtlen körülmények be nem következnek, nem lesz jelentékeny. Az államvasutaknál a bizottság véleménye szerint továbbmenny megtakarításokat nem lehet elérni szervezeti változtatásokkal az üzletvezetőségi mihelyek összevonásával. Megállapította a bizottság, hogy téves az a felfogás, hogy a vasúton az első kocsiosztály teljes megszüntetése megtakarítást idézne elő. Viszont helyeslőleg vette tudomásul a bizottság a kereskedelmi miniszternek azt az elhatározását, hogy a helyi gyorsvonatokat csak annyiban engedélyezi, amennyiben ezeknél az üzembentartással kapcsolatos kiadások fedeztetnek.

Kimutatás a szeptemberben kiadott debreceni magánépitkezésekről

(A debreceni Ujság tudósítójától)
Szeptemberben a város műszaki ügyosztálya a következő magánépitkezésekre adott engedélyt:
Végh János Nyilas-u. 3., szoba, konyha, kamra, ép. Botka Károly kőm. Tóth Gábor Bihari-u. 11., szoba, konyha, kamra, ép. Fehér Lajos kőm. Lendvai Ferenc, Álmosd-utca 3 szoba, konyha, kamra, veranda, ép. Papp Ferenc kőm. Weidner Gyuláné, Dézsi előszoba, ép. Szecs István kőm. Kokas Sámuel Vitéz-u. told. szoba, ép. Kaszás János kőm. Morvai Ferenc Targoncs-u. 1., szoba, konyha, kamra, istálló, ép. Botka Lajos kőm. Király Albertné, Munkás-u. 52., szoba, konyha,

kamra, előszoba, ép. Nagy Károly k. Marityák Gyula Igricz-u. 15., szoba, konyha, kamra, ép. Botka Lajos k. Horváth Sándor, Jósika-u. 15., 2 szoba, 2 konyha, 2 kamra, ép. Tisza István kőm. Nagy István, Hadházi-utca 31., szoba, konyha, kamra, veranda, ép. Nagy István kőm. Szűcs István Kassai-ut 23., 3 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 2 előszoba, ép. Szűcs István kőm. Molnár István, Dózsa-u. 10., 4 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 2 elő, 2 fűrdőszoba, ép. Kiss József kőm. Tóth József, Urréje-u. 201., told 2 kamra, 1 konyha, ép. Marucinecz Mihály kőm. Kiss Sándor Szilvás Ujfalu-u. 17. szoba, konyha, kamra, ép. Szabó István,

Szél György Méhes-u. szoba, konyha, előszoba, kamra, ép. Katona Ferenc, Dóra Lajos, Létei-ut 14., 2 szoba, konyha, kamra, tornász, ép. Veres Lajos, Gergely Imre, Huszár Gál-u. 30., 2 szoba, konyha, előszoba, kamra, ép. Rácz Mihály, Nagy József Magyar-u. 4., 2 szoba, 2 konyha, 2 kamra, konyha, szoba told., ép. Szabó István. Bujdosó Ferenc, Ovoda-u. 11-c., szoba, konyha, kamra, előszoba, ép. Szláma János. Ujj János, Pozsony-ut 39-b., szoba, konyha, kamra, ép. Marucinecz Mihály, Varga János Bellegel, szoba, konyha, ép. Kós Pál. Nőth Antal, Baranyi-u. 16., 4 szoba, konyha, kamra, elő, fűrdőszoba, terrasz, ép. Papp József, Balázs Péterné, Domokos Lajos-u. 7., 3 szoba, konyha, kamra, 2 előszoba, fűrdőszoba, ép. Balázs Péter, Tóth Mihályné, Timár-utca 32., 2 szoba, konyha, kamra, elő, fűrdőszoba. Eipti: Szláma János kőműves. Özv. U. Szabó Istvánné, Széchényi-ut 8., szoba, konyha, kamra, Épít. Vigli Lajos kőm. Kontsek Géza Komlósi ut 8., 4 szoba, konyha, kamra, elő, fűrdőszoba, veranda, terrasz. Épít. Erdélyi Mihály kőm. Laskai Miklós Rakovszki u. 25., told. 2 szoba, elő, fűrdőszoba. Épít. Marucinecz Mihály kőm. Nagy Sándor Könyves Tóth K. utca 19., 2 szoba, 2 kamra, 2 konyha Épít. Kiss József kőm. Özv. Fazekas Károlyné Kádárdűlő, szoba, konyha, kamra, istálló. Épít. Tóth András kőm. Horváth János Bellegel 271., szoba, konyha. Épít. Botka Lajos kőműves.

A vagyonváltás buza ára

Budapest, szeptember 29.
A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlan vagyonváltása fejében fizetendő buza árát a földművelésügyi miniszterrel egyetértően október hónapra 9 pengőben állapította meg.

Kerékpáron járja a világot két magyar leány

Nápoly, szeptember 29.
Lapjelentés szerint két magyar leány érkezett Nápolyba: Fehér Erzsébet és Fehér Lujza orvostanhallgató-nők. A két leány júniusban utazott el Budapestről kerékpáron és eddig 4000 km-t tettek meg. Előbb Párisban, majd Nizzában és Nápolyba mentek, ahol több napig tartózkodtak és a fascista egyetemi csoport vendégei.

Debreceni Helyi Vasut.

HIRDETMÉNY.

Értesítjük a t. Utazóközönséget, hogy 1931. okt. 1-én, csütörtökön Berettyóújfaluban megtartandó országos vásár alkalmából ezen a napon Debrecen és Berettyóújfalú között — a menetrend szerint közlekedő autbuszjáratokon kívül — külön autbuszjáratot is fogunk közlekedtetni.

A külön autbuszjárat
Debr. Bikaszállodától ind. 5 ó 10 pkor
Debr. Máv. pudvartól ind. 5 ó 15 pkor
Mikepércsről ind. 3 ó 38 pkor
Sáránd pályaudvartól ind. 5 ó 38 pkor
Derecske pudvartól ind. 5 ó 48 pkor
Derecske közszállótól ind. 5 ó 52 pkor
Tépei utól ind. 5 ó 57 pkor
Berettyóújfalú

Vásártérre érkezik 6 ó 13 pkor Berettyóújfaluból Debrecenbe a külön autbusz a szükséghez képest fog visszaindulni.

Debrecen. 1931. szeptember hó 29.

Az Üzemeltetőség.

10 szavas apróhirdetés

2 napilapban 50 fillér.
Hirdetés feladási helye: Kosuth-utca 3. I. e.

Egyelőre nem szüntetik meg a jutalékrendszert a városi vállalatoknál

Az üzemi tisztviselők illetményei ügyében kormányrendeletet vár a város

(A debreceni Ujság tudósítójától)
A takarékosági bizottság kedden délután 4 órakor dr. Tóth Lajos elnöke alatt folytatta tanácskozásait. A világitási vállalat ügyeinek folytatásánál kimondta a takarékosági bizottság, hogy a kocsz árát nem szállítja le a mostani nivőról.

Nagy vita után úgy határoztak, hogy a villamos árammérték bérét havi 50-ról 70 fillérré, a gázórák bérét 50-ről 80 fillérré emelik fel. Ez évente 60.000 pengőt jelent.

Kimondták, hogy a világitási vállalat által világitott közutakban csak a szigorúan vett közszolgálati alkalmazottak kapnak kedvezményes villanyt. Így megvonják a kedvezményes árat a nagylétfai főszolgabirtól is.

A tisztviselők jutaléka ügyében szintén hosszú vita volt, amelynek során két álláspont csatázott. Az egyik szerint az üzemi tisztviselők jutaléka nem csökkenthető, mert ehhez nekik szerződés és szabályrendelet szerint jözik van. A másik álláspont híve az vitatták, hogy a jutalék csökkenthető. Hegyemegyi-Kiss Pál azt hangoztatta, hogy a szabályrendeletet újabb szabályrendelettel meg lehet változtatni, ha ahhoz a kormányhatóság hozzájárul.

Nem szállítják le a jutalékokat

Általánosságban is követelte hogy a város gazdálkodásából a jutalékrendszert örökidőkre kizsákbilék ki. Vásáry polgármester azt vitatta, hogy a jutalékrendszert meg lehet ugyan szüntetni, de csak a jövőre vonatkozólag, mert a jutalék elvonása nem fog szolgálatba lévő tisztviselőkre vonatkozni.

Végül szavazásra került a sor. Négyen a jutalék leszállítása ellen, négyen mellette szavaztak. Így az elnök szavazatával a jutalék leszállítása ellen döntöttek. Az elnök azzal indokolta állásfoglalását hogy az üzemi tisztviselők ügyében kormányrendelet fog megjelenni s akkor lehet véglegesen dönteni.

Elvileg és a jövőre vonatkozólag eltörlik a jutalékokat

Ezután Hegyemegyi-Kiss Pálnak arra a javaslatára került a sor, hogy a jutalékrendszert a jövőre nézve általában töröljék el.

Dr. Jakobovits József: Rámutat arra, hogy minden kérdés elnyújtása — a sok beszéd, — a takarékosági bizottság feladatának elodázását jelenti. A kényes kérdések tárgyalása elől kitér a bizottság. A világitási vállalat kis alkalmazottak elbocsátásával 97.000 pengőt takarít meg. Az óradíjak emelésével ma 60.000 pengővel emelték a bevéteit. Összesen egy 160.000 pengős jövedelemtöbbletet értek el. Lehetetlen, hogy ebből a többletből most jutalékokat adjanak a nagy tisztviselőknél. Lehetetlen, hogy amikor a téglagyár 44 pengőért adja a téglát, amit más gyárról 35 pengőért lehet megkapni akkor ebből a többletből is jutalékokat fizessenek ki. Nem hajlandó kitérni a jutalékkérdés nyílt rendezése elől.

Vásáry István polgármester: Semmi kifogása az ellen, hogy a szabályrendelet a jövőre megalkotásuk és a jutalékok eltöröljék.

Végül a bizottság elvileg kimondta, hogy a jövőre nézve a jutalékrendszer teljes eltörlését kívánja.

A munkások és tisztviselők elbocsátásával foglalkoztak ezután. Hegyemegyi azt kívánta, hogy a létszámot kihalási rendszer útján apassza a vállalat.

A bizottság a létszámcsoökkentést nem fogadta el, de kimondta, hogy a munkások munkaidéjének három hétre való csökkentéséhez hozzájárul.

Nem fogadták el azt a javaslatot, hogy a Társadalombiztosító illetékeit felerészben az alkalmazottak fizessék. Nem fogadták el azt a javaslatot sem, mely szerint a városi tisztviselők dramárkedvezményét törölnék volna.

Kimondták ezután, hogy a csil-

lárüzletet meg kell szüntetni.

A takarékosági bizottság kedden három órán keresztül folytatott elvi vitát a jutalékok kérdéséről. Tanácskozási szünetben többen kifogásolták, hogy a vita nagyon elnyúlik, egyes tagok elvi kérdésekkel jönnek elő, jogi vitákat provokálnak egész jelentéktelen ügyekben s így a munka alig halad.

— Tíz nap óta egy fillért se takarítottunk meg — mondta dr. Jakobovits.

Ez a hangulat már régen kialakult a közönség körében is. Rövidebbre kell fogni a bizottság elvi vitáit, rövidebb felszólalásokkal kell dolgozni, hogy több idő maradjon az ügyek érdemi intézésére és az országos kérdések megtárgyalására. A bizottság már több mint két hete tárgyal de még mindig nem végzett a költéséggel. A bizottsági tagok lelkiismeretessége elismerést parancsol ugyan, de viszont a rendkívüli idők több határozatát. Kevesebb beszédet és gyorsabb cselekvést követelnek.

A repülőbizottság ötvenezer pengő megtakarítást javasol a városi nyomdánál

Nem lehet megszüntetni a nyomdát, mert ötvenéves szerződés van a Tiszántúli Egyházkerülettel

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A városi nyomda megvizsgálására kiküldött repülő bizottság, amely dr. Rásó Sándor ügyvéd elnöke alatt működött, most terjesztette be jelentését a takarékosági bizottsághoz.

A részletes jelentés szerint a nyomda saját üzemében képes fizetni a beruházási költségekre felvett 880.000 pengő Speyer kölcsön annuitását, a város és egyházkerület által befektetett tőke öt százalékát s ezenfelül 1930-ban külön nyugdíj alapot is teremtett.

A bizottság álláspontja szerint a vállalat fenntartása indokolt. Megszüntetése jogi akadályokba ütköznék, mert a tiszántúli egyházkerülettel kötött társulajdonosi szerződés ötven évre szól. A bizottság nem tudott külön foglalkozni a könyvkötészet, a nyomda és a Méliusz könyvkereskedés mérlegével, mert a vállalat mindhárom ágazatára egységesen vezetett könyvelés van.

A nyomda 1930-ban 91.000 pengő tisztanyereséget produkált s ebből 10 százalék jutalék címén kifizetett a tisztviselőknél és munkásoknak. A házi pénztárba a nyomda 20.500 pengőt szolgáltatott be. A Méliusz könyvkereskedésnél 1930-ban 16.000 pengő ráfizetés volt. Miután azonban a szemlézetet felére redukálták és a város leszállította az üzletbért, ez a veszteség csökkenni fog. A Méliusz könyvkereskedésnek kisebb mértékben való fenntartását javasolja a bizottság, mert az üzlet, mint a református tankönyvek főbizományosa 35 százalék jutalékokat kap az eladott tankönyvekből és a nyomdának jelent nagy előnyt.

A nyomdával a tiszta nyereség 10 százalékát fizeti ki jutalék címén oly képpen, hogy az igazgató 4 százalékot (tehát 3640 pengőt), a főkönyvelő 2 százalékot, a többi összes tisztviselő együttvéve 3 százalékot és a munkások egy százalékot kapnak. A bizottság javasolja, hogy a jutalék összege ezután csak 5 százalékban állapítsák meg, úgy, hogy a munkásoknak az egy százalék megmaradjon. Az igazgató havi 720 pengős fizetését 500 pengőre kell lecsökkenteni, mert békében csak 400 koronát kapott az igazgató. Az igazgató által élvezett családi pótlék jogosultsága megállapítandó. Kun István főkönyvelő fizetését 416 pengőről 350 pengőre mérséklendő, a többi tisztviselő fizetése 10 százalékkal csökkenthető, úgy azon-

ban, hogy a 160 pengős fizetéseket érintetlenül hagyják. Dávidházy Kálmán könyvkötészeti tisztviselő fizetését 320-ról 200 pengőre csökkentik. Fried Antal utazó eddig napi 20 pengős napidíjat kapott. Ezt 12 pengőre szállítják le, úgy, hogy napidíj az eddigi 180 utazási nap helyett csak 90 napra jár. Az utazó Fried, — mint kiderült — ezenfelül még négyszáz pengő fixet kapott. Ezt felére csökkentik. (Igy is ő lesz a legjobban fizetett magyar vitéc.)

A bizottság megállapította, hogy a vállalat tulajdonát képező két ló, egy fekete uri kocsi, egy könnyű zöld, féderes vadász kocsi, egy pár parádés löszerszámot és egy stráfszekeret el lehet adni. Ezekre nincs és nem is volt szükség. Mert nagyobb mennyiségű fuvarokat eddig is idegen fuvarosokkal bonyolítottak le. (A vadász kocsin pedig vadászni jártak.) Ez által 3154 pengő takarítható meg.

A bizottság nem javasolja, hogy a város nyomtatványokra versenytárgyalást írjanak ki, azonban azt ajánlja, hogy a Magyarországi Grafikai és Rokon iparosok főnökegyesületétől, a bekérendő nyomtatvány minták alapján kérjenek véleményt, hogy a nyomda valóban önköltségi áron dolgozik-e.

Javasolja a bizottság, hogy a szedőosztály vezetője egy állandó betűszedő és egy korrektor állását szüntessék meg, miután ezekre fel van ugyan véve az előirányzat, de az állás betöltve nincs. Megszüntetni javasolják Szanyi Jánosné pénztárosi állását annál is inkább, mert Szanyié az ipariskolában rendes tanár, aki ott is 5744 pengő fizetést élvez. A bizottság ezután még egy 10.000 pengős könyvelési tétel törlesztését javasolja, továbbá szükségtelenné véli, hogy 35.000 pengővel új nyomógépeket szerezzenek be. Mindent összevéve a bizottság ennél az egyetlen vállalatnál 51.059 pengő megtakarítást javasol és megállapítja, hogy a könyvkötészet és könyvkereskedés nem szolgálják olyan mértékben a nyomda előnyeit, mint azt a társulajdonosok remélték.

A repülő bizottság jelentését pénteken tárgyalja a takarékosági bizottság.

Teriessze a Debreceni Ujságot

Véres zavargások Spanyolországban

Madrid, szeptember 29.
Palacio los Rubios nevű faluban Salamanca mellett sztrájkoló mező munkások megtámadták a rendőroket akik szorongatott helyzetükben kénytelenek voltak fegyverüket használni. A tüzelés folytán két munkás meghalt, sokan súlyosan megsebesültek, köztük négyen életveszélyesen. A rendőroket állítólagos örengzése miatt a tartományi szakszervezeti tanács általános sztrájkot rendelt el. Sevillában utcai verekezés támadt kommunisták és szindikalista munkások között. A rendőrség beavatkozott, mire a verekedők a rendőrokre löttek és két rendőrt megsebesítettek. A rendőrség erre kénytelen volt védekezni. Fegyverhasználat folytán egy kommunistá meghalt és kettő súlyosan megsebesült.

A bencésrend évi 140,000 pengőt követel Balatonfüredért

Budapest, szeptember 29.
A pannonhalmi Szent Benedek-rend és a Balatonfüredi Gyógyfürdő és Forrásvállalat Rt. közötti szerződést a kuria ez év júliusában érvénytelennek mondotta ki, mert hiányzott a Szentszék jóváhagyása és mert a részvénytársaság által fizetett jelentéktelen bérösszeg teljesen aránytalan az érte élvezett szolgáltatással. A kuria az ügy iratait visszaküldte a törvényszékhez, hogy most már az döntsön a részletkérdésekben.

A törvényszék Themleitner-tanácsa hétfőn foglalkozott az ügyvel. A Szent Benedek-rend képviselőjében Bernolák Nándor dr. ny. miniszter kifejtette hogy méltányossági alapon 140.000 pengő felelne meg a bérletért, annál is inkább, mert a nagy vagyontárgy értékéhez és a bérlet részvénytársaság jövedelméhez viszonyítva ez az összeg nagyon is méltányos.

A törvényszék Bernolák dr. újabb felszólalása után kötelezte az alperest arra, hogy a felperes előkészítő iratára 30 napon belül adion választ iratot és jelölje meg azt az összeget, amelyet az 1917-iki alapszerződés módosításával a méltányosság elve alapján bérösszegként alkalmaznak talál.

Mindenütt beszélnek

az előkelő budapesti

BRISTOL SZÁLLO

olcsó árairól

Szobák (a fekvéstől függően) kitűnő napi elátással, már 12 pengőért kaphatók.

Dunai szobák kilátással a gyönyörű budai hegyvidékre méltányos áron.

Bristol menü 2 pengő 40 fillér. Mindennap ötórás tea és tánc.

Vacsora rendes polgári áron. Tánc.

Hosszabb tartózkodás esetén további engedélyezések.

BRISTOL SZÁLLO

Budapest—Dunakorzó.

HAJDUVÁRMEGYE ŐSZI KÖZGYŰLÉSE

Rásó István alispán kijelentette, hogy a vármegyében mindenkinek lesz munkája, aki dolgozni akar

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága kedden délelőtt fél 10 órakor tartotta őszi rendes közgyűlését, mely iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. A közgyűlésen megjelent Petry Pál kultuszállamtitkár és számos országgyűlési képviselő is.

A közgyűlés megnyitása után Nábráczky Béla főjegyző olvasta fel az alispáni jelentést, amely beszámolt a vármegyénél megartott miniszteri vizsgálat eredményéről. Az erről szóló belügyminiszteri leírat nagy elismeréssel emlékezik meg Rásó alispán és a többi tisztviselő működéséről. A jelentés megállapítja, hogy az inségesek száma az idén sokkal nagyobb lesz, mint a tavaly. Az idén közmunkaalkmalmat nagyon nehezen tudnak biztosítani. Néhány adminisztratív bejelentés után a szakelődök jelentéseit terjesztették be. Ezek között érdekes a gazdasági főfelügyelő jelentése, amely szerint a rossz értékesítési viszonyok, a nagy adók miatt a gazdák között teljesen kimerülve megy a tél elé.

Hajdúvármegye háztartási helyzete

A vármegye háztartási helyzete igen súlyos. A 633.580 pengő vármegyei hozzájárulásból a községeké csak 113.110 pengő, s így a hátrálék 520.460 pengő. Ezért a bankoktól már 220.000 pengő kölcsönt kellett felvenni, az árpanézekből pedig 30.000 pengőt vettek igénybe. Az utadónál 325.000 pengőből csak 143.000 pengő folyt be.

A községi tisztviselők illetményeit csak egy-két havi késedelemmel tudják fizetni.

Állásfoglalás a mezőgazdasági kamarák fenttartása mellett

Az alispáni jelentéshez elsőnek Ludány Miklós felsőházi tag szól hozzá. A mezőgazdasági kamarák ellen — ugymond — leépítési akció indult meg. A kamarák fenttartása csak 5.7 fillérrel terhel meg minden hold földet, ezzel szemben az ipari várnak 15 aranyfillér terhet rórnak minden hold földre. Az ipari érdekelt-ség tehát ne akarja a más bőrére szánálni az országot. *Javasolja, hogy Hajdúvármegye is foglaljon állást a mezőgazdasági kamarák fenttartása mellett.*

Bétky Lajos azt kívánja, hogy az inségadót itt a vármegye területén használják fel. Ez irányban felterjesztést kell intézni a kormányhoz. Tiltakozik az adóemelések ellen és felhívja a figyelmet arra, hogy a legnagyobb iskolafenttartók a terhek miatt fel akarják adni iskoláikat.

L. Szabó Imre kiszagda szintén a mezőgazdasági kamarák fenttartása mellett szólalt fel. *Kéri, hogy a lagykárkölcsonre adjanak két évi moratóriumot.*

Gábor András lelkes a levonték vallásos oktatásának szükségességére hívja fel a figyelmet. *Javasolja, hogy az iskolafenttartók községi segélyeit a költségvetésbe ezután is állítsák be.*

Kálmán Ferenc a sertésvész elleni szérum rendkívül magas árát kifogásolta. *Kéri, hogy a szérumkárterlő garázdálkodására hívják fel a kor-*

mány figyelmét.

Ujvárossy Lajos kimutatja, hogy a szállítási díjak miatt a 60 filléres szérum 3 pengő 12 fillérre drágult.

Szász Lószef (Kaba) a cukarkartell és az adóemeléseket támadta.

Hegedűs Károly (Kaba) a szigorú végrehajtásokat panaszolta fel és a bolettát kritizálta.

Indítvány a bírtok árverések ellen

Vitéz Czeglédy Béla kamarai igazgató tett ezután szenzáció-érdekességű indítványt. Irjanak fel a kormányhoz, hogy a *kataszteri tiszta jövedelem harminötödörésén alul ne lehessen árverésen bírtokot venni.* Ezzel megakadályozhatnák, hogy potomáron összevásárolják a nagyaráz gazda földjét.

Bagi István (Kaba) kijelenti hogy morális eszközökkel nem lehet behajtani az adót, legfeljebb úgy, ha mindenüket elárverezik és oda dobják minden értéküket az árverési híjánaknak.

Oláh Imre szintén a szérumkárterlő tulkapásait panaszolta.

Hajdúvármegyében mindenkinek lesz munkája

Ezután Rásó István alispán válszolt a felszólalásokra. Tegnap a földművelésügyi minisztériumban járt dr. Hadházy Zsigmond főispánnal együtt. Az értekezlet eredményeként örömmel jelentheti, hogy Hajdúvármegye területén mindenkinek lesz munkája, aki dolgozni akar. A szükségadó minket megillető részét meg fogjuk kapni. Ingven ellátást senki sem kap, csak az 1440 peteg és rok-kant ember, akit bejelentettek.

Elfogadják a többi előterjesztett indítványokat. Még holnap elrendelik, hogy a levonték mindenütt istentiszteleten vegyenek részt. Maga is azon a véleményen van hogy a kártelek gazdálkodását meg kell szüntetni.

Bétky Lajos viszonyválasza után az alispáni jelentést tudomásul vették és elfogadták a hozzá kapcsolódó indítványokat.

Vita nélkül fogadták el az új kormány kinevezéséről érkezett leiratokat.

Az állategészségügyi szabályrendeletet *Surgóth* Jenő felügyelő ellenzése dacára levették a napirendről.

A vármegye utadói költségvetésében 940.000 pengő bevétellel szemben ugyanannyi kiadás mutatkozik. Hogy ez fedezhető legyen, a községi közmunkaszolgáltatást a maximumban állapították meg. A közmunkaváltásnál a kézi napszámot 1 pengőben, az írás napszámot 6 pengőben számolják el. Az utadói továbbra is 15 százalék lesz.

Mérsékelték a községi orvosok rendelési díját

Egy, a tavaszi közgyűlésen elhangzott indítvány kapcsán foglalkoztak a községi orvosok rendelési díjának mérséklésével. A közgyűlés a rendelési díjakat nagymértékben leszállította. A beteg lakásán eddig 3.20 volt a rendelési díj, ezután csak 2 pengő lesz. Az orvos rendelésében az eddigi 1.60 helyett csak 1 pengőt kell fizetni. Általában a többi díjakat is 40—50 százalékkal mérsékelték. *Bagi István ezzel kapcsolatban az*

állatorvosi díjak mérséklését is követelte és azt kívánta, hogy a gyógyszereszek munkadíját is csökkentésék. Rásó István alispán bejelentette, hogy az állatorvosi munkadíjak mérséklésére legközelebb javaslatot terjeszt be. Elfogadták ezután a vármegye

1932. évi háztartási és nyugdíjköltségvetését, amelyben 427.363 pengő szükséglettel szemben 59.585 pengő fedezet és 367.778 pengő vármegyei hozzájárulásból fedezendő hiány mutatkozik.

Több apróbb ügy letárgyalásával a közgyűlés 1 órakor véget ért.

Rágalmazási per a debreceni Táblán a mélyfurások kritizálása miatt

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Bizonyára ismeretes a debreceni közönség előtt az a nagy sajtóvita, amely Pávay-Vajna Ferenc főgeológus és Gaál István egyetemi magántanár között folyt le a debreceni mélyfurással kapcsolatban. A debreceni sajtó is több alkalommal foglalkozott ezzel az ügyvel s Gaál István előbb a „Debreceni Szemle”-ben, majd később az egyik budapesti lapban foglalkozott kritika formájában a Pávay-Vajna Ferenc által megjelölt furási helyek helytelenségével. Hangoztatta, hogy a tervezett mélyfurások semmiképpen nem vezethetnek eredményre, mert a tudományos színvonal alap, amelyet a furás vezetősége a hely kijelölésekor szem előtt tartott, szerinte hibás.

Ezt a kritikát Pávay-Vajna Ferenc főgeológus a maga személyére, illetőleg mint furásvezetőnek és helykijelölőnek a személyére sértőnek találta és „Védekező cikkében” megírta Pávay-Vajna Ferenc a kritizáló Gaál Istvánról, hogy az ő kritikája

nem egyéb, mint a tudomány álarca alatt hazafias célú akció elgáncsolni akarása. Gaál István ezért a kitételezett sajtó után elkövetett rágalmazás címén pert indított Pávay-Vajna ellen s a debreceni törvényszék az elsőfoku tárgyaláson Pávay-Vajna felmentette az ellene emelt vád alól. Az indokolásban a törvényszék kifejtette, hogy Pávay-Vajna tagadásával szemben semmi momentum és bizonyított nem merült fel arra vonatkozóan, hogy a vádlott az inkriminált kitételezett tényleg Gaál Istvánra értette volna.

Az ítélet ellen Gaál István felebezést jelentett be az ítéletábrához, amelynek Perjéssy Mihály elnöklelt alatt működő büntetőtanácsa hétfőn foglalkozott a sajtóperrel. A tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét és Pávay-Vajna Ferenc főgeológust sajtó utján elkövetett rágalmazás vétsége miatt büntetésre mondotta ki és ezért őt 200 pengő pénzbüntetésre ítélte, amelynek végrehajtását három évi időtartamra felfüggesztette.

Tizenhét magyar uriaszony koldulási engedélyt kért a szatmári polgármestertől,

mert hatodik hónapja egy fillér nyugdíjat sem kapnak
A hatóságok megtagadták a koldulási engedély kiadását

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A mai súlyos gazdasági válságban az egész világon panaszoknak az emberek. Senki sem tudja, hogy mikor jut koldusbotra, mikor szűnik meg a lehetősége is a megélhetésnek. Nemcsak Magyarországon van ez így, hanem a kerek földön. Angliában, amelyet aranyföldnek tartottak eddig, ingadozik a font, Amerikában nagy a pénzügyi válság, Franciaországban pánikszzerűen néznek a közel jövő elébe. Ezek a nagyhatalmak, nem is beszélve Németországról. Hogy a kisállamok és közöttük mi, magyarok milyen helyzetben vagyunk, arról felesleges beszélni. Mindenki panaszkodik és a jobb világot várja. A helyzetet sokan arra használják fel, hogy izgassák és lázítsák a közvéleményt, de ez a magyar közönség bizalmán és türelmén megtörik. Az izgatók azt is igyekeznek bebeszélni a közönségbe, hogy az udódállamokban egészen más a helyzet. Ott minden jó és biztató. Hogy ez a tendenciózus hírszerzés mennyire nem felel meg a valóságnak, arra jellemző egy nemrégiben Erdélyben járt debreceni uriember elbeszélése, aki hosszú időt töltött a megszállott területen és ez idő alatt Szatmáron is megfordult.

Elmondotta az illető, hogy Szatmáron egy bankban találkozott egy öreg özvegyasszonnyal, aki panaszolta, hogy már hatodik hónapja nem kap nyugdíjat s most legutolsó kis betétjét szeretné kivenni a bankból, de ezt sem adják ki. Se nyugdíj, se betét, se kenyér! Hát miből éljen meg az özvegy asszony, vagy nyugdíjas? Elmondotta, hogy tizenheten vannak teljesen tönkrement öregek, akikről az oláh állam minden nyugdíjat megvont, még nyugdíjat sem ad és semmi gondoskodás nem történik arról, hogy megélhessenek, ha csak a legszükségesebb keretek között is. Tizenheten összefogtak és együtt felmentek Szatmár város polgármesteréhez, akinek egy memorandumot

nyújtottak át. Valamennyien uriaszonyok, valamikor szép és előkelő társadalmi életet is éltek a magyar világ alatt. Azt kérték a memorandumban, hogy szeptemberben koldulási engedélyt adjon ki a számukra a város. A polgármester erre kijelentette, hogy megérti ugyan a helyzetet, de nem sok módja van a segítségre. Ami azonban tőle telik, azt megteszi. Közben ér, hogy a nincstelen, az éhenhalás szélén álló öreg uriaszonyok megkaphassák esetleg három napra beül a koldulási engedélyt. És mi történt? Az oláh hatóságok kimondták, hogy magyar embert koldulási engedély nem illet meg, különösen nem a nyugdíjasokat, akiknek az ellátásáról amúgy is „gondoskodik” az oláh kormány. Gondoskodik úgy, hogy egy fillér nyugdíjat sem ad nekik már hatodik hónapja és inkább engedni éhen halni őket, de még koldulási engedélyt sem ad nekik.

Ilyen a „rózsás” helyzet odaát az utódállamokban. Mert ugyanígy van a megszállott magyar Felvidéken is, ahol csak annak van jó dolga, aki született cseh, vagy agitátora a szövetségnek, melynek ugynevezett lábhu-szárja a mai Csehszlovákia. És ezt használják fel legujabban a magyar földön azok a bizonyos elemek, amelyek attól sem riadnak vissza, hogy hazájuk elárulásával és az igazság megsejűsítésével legelső sorban anyagi előnyöket szerezzenek maguknak. Csak nemrégiben fogtak el néhány izgató egyszerű embert, akiket a földalatti vezérek megtevesztettek a hangzatos, hazug jelszavakkal.

Ezek ugyanazt tették. A „boldogságban uszó” utódállamok példáját hozták fel a sanyargó magyar testvéreik előtt és ezzel igyekeztek őt a mai rendszer ellen feligaztatni. Hogy mennyiben sikerült a tervük, arra nézve jellemző, hogy maguk a hajdúmezei egyszerű magyar emberek juttatták őket csendőrkézre.

Példátlan építkezési botrány a Klinker-gyár késedelmes téglá és cserép szállításai miatt

**Teljesen beázott az új köztemetői ravatalozó, mert nincs cserép
Óriási kár érte a vállalkozót — Sürgős vizsgálatot követelünk
a köztemetőben**

(A Debreceni Újság tudósítójától)

A Debreceni Újság—Hajdúföld leg-
nagyobb számaiban részletesen ismer-
tettük már azokat a fellütnően vissza-
jelenségeket és megdőbentő botrá-
nyokat, amelyek a városi téglagyár
működése és a debreceni Klinker-
gyártás körül évek óta folytak és saj-
nos, folynak még ma is. Ezeknek a
hajmeresztő eseményeknek sorozatá-
ban nem utolsó helyen áll az a való-
ban botrányos állapot, amely a deb-
receni köztemető ravatalozójának
építése körül a téglagyár hibájából
uralkodik és amely állapot ma már
odafejlődött, hogy a várost minden
párnapban egy hatalmas és nagyon
veszedelmes kimenetelű kártérítési per-
nyegeti.

A köztemető ravatalozóját azzal az
elgondolással tervezte meg Borsos
József műszaki tanácsos, hogy az épü-
let, mint egy állandó kiállításon,
bemutassa mindazokat a csodákat, me-
lyeket a még mindig Medvegy Elemér
igazgató vezetése alatt álló Klinker
teglagyár produkálni tud. Lesz itt
Klinker falazati téglá, zöld zománc
tégla, kék zománcos cserép és miud-
az, amit a hazai kerámia az óriási
deficitből produkálni tud. A szép és
valóban művészi tervhez nem is
hiányzott semmi, csak éppen az az
egy, amire az egész felépült: tudni-
lül, a Klinker téglá.

A tervezés idején, sőt még a válla-
latba adáskor is a Klinker gyár szok-
ott aktivitásával és a cikkeinkből
már jól ismert önértéssel megígért
mindent. A város vállalatba adta a
munkát, a vállalkozót szerződésileg
kötelezte, hogy a Klinker gyár tégláit
használja, zománcos cserépeit és bízva
ebben az „agilitásban”, melyet a vál-
lat és annak igazgatója részéről több
éven keresztül állandóan tapasztalt, ki-
lőltötte, hogy a vállalkozó július 10-
ére köteles tető alá hozni az épületet.

Május óta nem tud cserépet szállítani a Klinker-gyár

Szél Géza építész, aki a munkát
megkapta, valóban teljes erővel, buz-
gósággal és igen nagy apparátussal
látott hozzá az építkezéshez, ameny-
nyire tőle telt, azt teljes erővel foly-
tatta is, ameddig lehetett. Ennek elle-
ntében azonban az a helyzet, hogy ma
szeptember vége van, de a ravatalozó
még mindig nincs készen, nincs tető
alatt, sőt megeshetik, hogy el sem ké-
szül ebben az esztendőben.

Sietve előre kell bocsátani, hogy en-
nek koránt sem a lelkiismeretes vál-
lalkozó az oka. Nem olyan építkezési
késedelemről van itt szó, amilyen
sokszor előfordul középítkezéseknél.
Itt nem a vállalkozó a hibás, hanem
az a városi Klinker téglagyár, amely
május óta 42.000 zománc cserépből
csak 15 ezret szállított le nagy kíno-
s és amely a zománc téglák szinte
példátlanul késedelmes szállításával
megakasztotta az egész építkezést és
olyan lehetetlen helyzetet teremtett,
amilyen, — bátran állíthatjuk —, még
soha sem fordult elő a magyarországi
és a balkáni építkezések történetében
sem.

Beázott a gyönyörű új épület

Most, amikor végigjárjuk az anyag-
hiány miatt megakadt építkezést, vé-
gig tekintünk a pince aljág beázott
gyönyörű ravatalozón, a tönkrement

téglarakásokon, a hatféle színűre si-
került zománcotéglák száználmas raká-
sán, első gondolatunk az: jöjjön ki
ide egyszer a téglagyárt fenntartó
törvényhatósági bizottság. Nézzé meg
az itteni állapotokat. Ne bizottságot,
ne megbízottakat küldjön maga he-
lyett, de rendezzen egy szemlét en-
blokk olyan dolgokat fog látni, mint
soha életében.

A vállalati szerződés szerint a rava-
talozónak július 10-re tető alatt kellett
volna lenni. Huszadikára elkészülhe-
tett volna a cserépfedés. Cserép
azonban nem volt. Sürgette az építési
vállalkozó, sürgette a cserépes mes-
ter, sürgette a műszaki osztály, de a
teglagyár nem szállította. Ma, szept-
ember 30-án még mindig csak egy-
harmada van kész a cserépeknek.

Megjötték a szép szeptemberi esők,
a tetőt nem lehetett befedni, az egész
épület beázott. Aki csak valami keve-
set ért az építési technikához, az tud-
ja, hogy milyen rettenetes kár ez,
mennyire veszélyezteti az épület álló-
képességét, tartósságát és milyen
óriási károkat okozhat a vállalkozó-
nak.

Víz és pocsolva mindent

Az elmúlt napok során tíz ember
csak azzal foglalkozott, hogy a diszes
ravatalozókból és egyéb helyiségekből
vederszámra éjjel-nappal hordta a vi-
zet.

A ravatalozó helyiségekben vakolni
nem lehet. A földön most is tócsákban
áll a víz. Az I-es számú ravatalozó
tele van vízzel. Ez a pocsolva tömeg
lefolyt a pince mélyén építendő hifi-
aknába, berogyasztotta a kiásott mély
gödört, melyből most újra fel kell
hordani a földet és vizet: ki kell tá-
masztani az akna oldalát. A II-es szá-
mú ravatalozóhoz heteken keresztül
várták a boltozati téglát, de a téglá-
gyár nem szállította még ma sem.

Ahol lyukat kell építeni a téglá helyére

Ez azonban még semmi. Aki idején,
az egész csodálatos építkezési móddal
kényszerül megismerkedni. A falat
ugyanis felhúzták, azonban a zöld zo-
mánc téglá berakásokat nem tudták
elhelyezni, mert nem kaptak zománc
téglat. Ennek a helyét ki kellett
hagyni. Most aztán a falon furcsa
alaku rovátkák tátonganak, melyekbe
majd belerakják a zománc téglat. —
ha ugyan elkészül valaha. Természe-
tes, hogy ez már sohasem lesz olyan
állékony, mintha a kellő időben ren-
delkezésre állt volna a zöld téglá. A
vállalkozó hetekig várt, aztán a mű-
szaki osztály hozzájárulásával ezt a
kényszermegoldást választotta.

A téglahiány miatt itt erősebben
kellett állványozni, viszont emiatt a
halottégető kemence helyén nem lehet
dolgozni, mivel az állvány elfoglalja
a helyét.

Öven munkást tett munkanélkülivé a téglá- gyár

A boncoló- és irodahelyiség hetek
óta van nádazva és vakolva, de be-
ázott, mert a tetőre nincs cserép.

Szél Géza kétségbeesetten látja,
hogy a munkával nem tud haladni a
városi Klinker gyár késedelmeskedése
miatt. Az örökös téglá- és cseréphiány
miatt a legutolsó két héten 50 mun-

kást kellett elbocsátani. A megmaradt
munkások egy kis helyre zsúfolva,
alig férnek egymástól. Nem lehet hol
folytatni a munkát.

Előről kell kezdeni a Klinker-puccolást

A zománc cserépek permanens
hiánya következtében veszélybe került
az egész épület és egész építkezés.
Vakolni sehol sem lehet, mert hiszen
a beázott épületről lehullna a vakolat.
A víz már befolyt a pincébe is és
emiatt bizonyos helyeken a vállalkozó
előről kezdheti a munkát, mert a be-
ázott részeket megrepesztett a vako-
lat. A fedélrész hónapok óta úgy áll,
teljesen készen, befejezett ácsmunká-
val, de egy darab cserép nélkül. A vá-
rosi téglagyár ugyan három ezer cse-
répre elhasznált három ezer pengő ér-
tékű zománcfestéket, de cserép nincs
és nincs. Ennyi erővel esetleg ezüsttel
is be lehetett volna fedni a rava-
talozót.

A cseréphiányból egyéb károk is
származtak.

A Klinker téglá ugyanis kényes
mesterség. Beépítés után drótkéfével,
sósavval le kell tisztítani, be kell ola-
jozni. Ez igen lassú és kényes munka,
amit azonban a vállalkozó már egy-
szer végrehajlatott. A cseréphiány
miatt azonban a víz lefolyt a torony-
falra, a por, vakolat és mész újra be-
lepte a falakat. A Klinker-szivkosztást
tehát óriási költséggel újra végezhe-
tik. Nemcsak a toronyokon, hanem
még a pincében is. Megfigyelték ugya-
nis, hogy az esős időkben ide is be-
folyt a víz.

Négy I oramai remekből négy nem sikerült

Az oromfalakra négy cimert kellett
volna készítenie a városi téglagyár-
nak. Ezek közül, — május óta —, el-
készült egy, a többi három szétesett.
A negyediket kiszállították a közteme-
tőbe, de visszavitték, mert kiderült,
hogy ez sem jó, mert hiányoznak in-
nen az oromdíszek és a többi kerá-
miai díszítések. — Ezeknek he-
lyére egyelőre egy lyukat kellett épí-
teni és várni, hogy a téglagyár mikor
mellőztatik szállítani.

Az ácsmunka beázott és az ács két-
ségbeesetten látja, hogy a gerendák
megbarnultak, repedeznek. Viszont
ezért nem a téglagyár felelős, mert
papírforma szerint a vállalkozó tarto-
zik két évi jótállással.

Ahova két darabonként szállítják a téglát

Legelbajolóbb azonban az aranyos
tégla kedves kis története. A főhom-
lokzathoz ugyanis aranyozott téglat
rendeltek, hogy ilyen is legyen és hogy
a téglagyár bemutatassa azt a párat-
lan szaktudást, melyet az igazgató
husvétii cikkéből már jól ismer a kö-
zönség. Az aranyozott tégla szintén
hetekig, ha nem hónapokig készülték.
Olyan lassan kerültek elő a gyárból,
hogy emiatt is állt a munka. A vállal-
kozó kimutatása szerint a Klinker-
üzem évokanalanként szállította a tég-
lát.

Augusztus 19-én 43 darab, 21-én 12
darab, 24-én 12 darab, 26-án 12 darab,
31-én 7 darab, szeptember 10-én pedig
7, azaz hét darab téglá érkezett ki a
ravatalozóhoz. Csupa szerencse, hogy
nem egyenként küldték őket.

Sokféle színárnyalatok az „egyszínű” téglán

Nem kevesebb gyönyörűséget nyújt
azonban a zománcotéglák gamma-
dája sem. Ezeket nem lehet leírni, de
látni érdemes őket. Jobban is tennék
a törvényhatósági bizottsági tagok, ha
saját szemükkel tekintenek meg ezt a
remek téglacsoportot. Legalább nem
mondhatják, hogy az újságírói elfo-
gultság festi olyanok ezeket a remek-
műveket, mint amilyenek. Az egyik
zöld, élénk világos, fűzöld, olyan,
mint az agilis igazgató reménye, a
másik komor, sötétbarna, mint a
teglagyár felett gyülekező felhők né-
melyike, a harmadik fekete... mint
egy-egy lap a Klinker-üzem történeté-
ben... Egyszóval, alig van közöttük
két egyforma. Borsos József műszaki
tanácsos állítólag „köpedelemnek”
nevezte ezt a munkát. Az első ötszáz
tégla beépítését egyenesen meg is til-
totta.

Mikor az egyméterű téglá sok méretű

Maguk a Klinker téglák is igen tur-
csa és különös alkotások. A vállal-
kozó eddig hatezer téglát küldött visz-
za a gyárnak, mert nem tudta hasz-
nálni. Az egyik téglá kicsi és a másik
nagy. Az ugyanegy méretű téglák kö-
zött félcentiméteres különbség van.
A munkások hosszú napokat töltöttek
azzal, hogy a különféle nagyságura
sikerült téglatat válogatták, összepá-
sították. A falazás közben derült ki,
hogy az egyik téglá fél centiméterrel
alacsonyabb, mint a másik, vagy egy
centiméterrel rövidebb. Hihetetlen
időrabló munka, óriási kár volt ez,
amit a vállalkozó bizonyára nem is
hagy felszámítás nélkül. Aki nem hi-
szí, hogy igaza van neki, menjen ki a
köztemetőbe és vegyen a kezébe két
téglat a ravatalozó előtt felhalmozott
csomóból és meglátja, hogy nem tu-
loztunk, sőt talán még szépítettünk is.

Ravatalozók fel a Klinker-gyárt

A köztemetői ravatalozó megtekinté-
se arról fog meggyőzni mindenkit,
hogy a város a Klinker gyárnál ural-
kodó állapotoknak sürgősen azonnal,
még ma véget kell vetni. A cserép-
hiány miatt beázott az épület, a víz
megrongálta az épület állékonyságát,
s ezért nem vonható felelősségre a
vállalkozó, akinek legfeljebb csak
kára van az egész herce-hurcából. Az
anyaghiány miatt nem halad az épít-
kezés, munka nélkül maradnak a
munkások. Ha beköszönt a hideg tél,
nem lehet folytatni a munkát. A rava-
talozó nem lesz kész a tavaszra sem.
A vállalkozónak örökös akadályai, ká-
rai vannak. Tartani kell a személyze-
tet, pallérokat, itodavezetelt, építés-
vezetelt és kívánni sem lehet tőle,
hogy a városi téglagyár hiánya miatt
ezt a maga zsebére tegye.

A város pedig, mint tette eddig,
most is fizetni fog. Gavallérosan.

Ennek az új botrányának azonban
talán mégis csak lesz majd annyi
haszna, hogy az új köztemetőben, —
ha egyszer elkészül —, elsőnek a töb-
bi felesleges közüzemekkel együtt —,
legalább in effigie —, a városi téglá-
gyárt és vele együtt a közüzemi gaz-
dálkodást fogják felravatalozni.

**Keltető gépek
műanyák
Bészler Lajosnál
a Csonkatorony mellett**

Hírek

1931. szeptember 30., szerda.
Prot.: Jeronios. Kath.: Jaromos.

Ma a következő gyógyszerárak tar-
lanak éjjeli szolgálatot: „Megváltó”
Piac-u 18. — „Aranygyaszaru” Kos-
suth u 8. — „Magyar korona” Péterfia
u. 10 — „Arany János” Csapó-u.
60. — Szt. Háromság” Homokkert.

IDŐJÓSLÁS:

Hazánkban is borult és esőre hajló
ez idő, kisebb esők majdnem minden-
felé voltak, 5 millimétert meghaladó
esapadék a déli széleken esett. A hő-
mérséklet maximuma 10—13, mini-
muma 5—8 fok között váltakozott.

Budapesten 29-én délelben a hőmér-
séklet 9 fok, a tengerszintre átszámí-
tott légnyomás 763 milliméter.

Várható időjárás a következő 24
óra: Egyelőre borult idő, főleg dé-
len esőkkel, szerdán változókéony idő
valószínű.

— **Frontharcosok!** A debreceni
frontharcos szövetség felszólítja a baj-
társakat, hogy a daloscsoporthoz
megkezdődött a tanulás. A csoport ve-
zetősége kéri a tagokat, hogy azok,
akik érzik magukról, hogy valamely ik
énekszólamhoz megfelelők lennének,
szíveskedjenek ezt mielőbb bejelenteni
a daloscsoporthoz, ahol külön tag-
díj nincsen. Jelentkezni lehet péntek-
en és kedden a Fűvészkert utcai
elemi iskolában, naponként pedig az
Otthon heviségében, Péterfia-utca 63.
szám alatt.

— **A Keresztény Ifjúsági Egyesület**
értesíti pártoló tagjait, hogy könyvtá-
rát számukra is megnyitja október 1-
től kezdve. Könyvosztás minden csü-
törtökön este 6—8-ig. Beiratkozni le-
het a tagsági igazolvány felmutatása
mellett esténként 6—8-ig a KIE ottho-
wában, Piac-u. 7. I. emelet.

— **Újra elhalasztották a debreceni
tenniszversenyt.** A DEAC tenniszver-
senyt, amelyen csak debreceniek indul-
hattak volna, újra kénytelen elhalasz-
tani. Az időjárás ugyanis megint esőre
fordult és így a verseny megtartá-
sa lehetetlenné vált. Mihelyt az idő-
járás megjavul, a DEAC megrendezi
a versenyt. Az új terminusról majd ér-
tesítik a versenyzőket és közönséget.

— **Debrecen szenzáció-
ja!** A nagy őszi vásár a
Csipkeáruházban Kossuth
u. 4. Csütörtökön, ok-
tóber 1-én kezdődik.

— **Köszönetnyilvánítás.** Boldog em-
lékü fiunk: Kovács József elhunytával
megnyilvánult jóleső részvétért roko-
sainknak, barátainknak és gazdátár-
sainknak ezuton is hálás köszönetet
mondunk. Kovács Ferenc és neje Mike
Mária.

— **Megnyílik október 6-án „Jászai”**
hölgyfodrász szalon Széchenyi-u. 55.
Ondolálás, manikűr, hajmosás. Na-
gyon előnyös bérletrendszer.

— **Adomány.** Lapunkban gyűjtést
indítottunk a régi városi téglavetőben
lakó nyomorban szynlódó Fórián La-
jos rokkant családjára részére. Mai na-
pon a következő adományok érkeztek
be: N. N. úri asszony ruhanemű, egy
magát megnevezni nem akaró urinő
ruhanemű és 5 pengő. N. N. 10 pengő,
egy tisztviselőnő 4 pengő. A jászivű
adományokért a nyomorgó család ne-
vében mi is köszönetet mondunk.

— **Egyetemi sapka P 4.10.** Szeffe
P 5.40. Bajtársi jelvények kizáróla-
gos hivatalos egyedárúsítója, Kulesár
Imre és fiaitai

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Adler Jenő kereskedő
leány, Anna. Balku Viktor lakatosse-
géd leány, Gizella. Hüse Lajos fm. fiu,
Lajos. Szabó Sándor közművessegéd
leány, Ilona. Kaiser Miklós kereskedő
fiu, Gusztáv. Dr. Lechner József ügy-
véd leány, Mária. Biró Sándor fm. le-
ány, Katalon. Malincsák István béres
leány, Erzsébet. Varga Bertalan teknő
vályó fiu, Ernő. Romoga Demeter ke-
rekgyártósegéd leány, Jolán. Darabos
József kocsis leány, Mária. 4 tör-
vénytelen újszülött.

Halálozások: Donyán Sándorné
Szücs Mária gkath. 18 éves, Nagyléta.
Szabó Anna gkath. 2 éves, Hajdudorog

— **Gyermek-torna.** A Váry-féle
gyermek-torna okt. 2-ával a ref. gim-
názium modern tornacsarnokában
megkezdődik. Felvételnak leány és fiu
gyermekek. Órák: kedden és pénteken
délután 4 órakor. Tandíj havi 4
pengő.

— **A Máv. Filharmonikusok** 4. bér-
leti hangversenye november 8-ikán,
január 10-ikén, március 6-ikán és
május 8-ikán lesz. Közreműködő mű-
vészek: Zathureczky Ede hegedűmű-
vész, Báthy Anna, a m. kir. Operaház
énekművésznője, Molnár Anna hárfá-
művésznő, Buza Gábor hegedűmű-
vész, Eisler Mihály gordonkaművész
és Galánffy Lajos zongoraművész. —
Bérleti jegyek már 4 pengőtől váltha-
tók Hegedűs és Sándornál.

KEDVES MEGLEPETÉS.

Schwartz találkozik Grünnel:
— Miért vagy olyan gondterhes?
— Ma van a feleségem nevenapja s
nem tudom, mivel lepjem meg...
— Én máris tudok egy meglepetést.
Eredj csak haza és lepd meg. Épen
ott van nála a Krausz.

— **Jön a nagy őszi vá-
sár a Csipkeáruházban,**
Kossuth u. 4. Csütörtök-
kőn, október 1-én kez-
dődik.

— **Felmentett a törvényszék egy
gondatlansággal vádolt soffört.** Ko-
vács István kisujszállási soffört gon-
datlanságból okozott súlyos testisér-
tés vétségével vádolta a debreceni
ügyészség. A vád szerint Kovács 1929.
július elsején teherautóval haladt a
Püspökladány és Kaba közötti ország-
úton és az autótól megriadtak K. Kiss
Lajos lovai, amelyek a megrakott sze-
keret az árokba borították. Kissnek
eltört az oldalbordája és emiatt hete-
kig nyomta az ágyat. A törvényszék
felmentette Kovács Istvánt, mert nem
látott gondatlanságot fennforogni. Az
ítélet ellen az ügyész felebbezett.

— **Irók és művészek törzsasztalának**
legközelebbi összejövetele szeptember
30-án (szerdán) délután fél 5 órakor
lesz az Ujságíró Klubban. A tagok
pontos megjelenését kérjük.

— **Nemzeti Antikvárium** könyv-
kép- és papirkereskedés megnyílt
Piac-u. 40., a Hungaria kávéházzal
szemben. Antalfy József könyvkeres-
kedés fiókja. Legjobb beszerzési
forrás.

— **Mutti** Vegyél nekem füzetet,
festéket **Springer** bácsi foto- és papír-
boltjából, most vezette be az olaj
tempera festékeket, nagyválasztékban
festővásznakat. Mutti, ugye, nem fe-
lejtjed el!

— **Nincs drágaság!** Ezt
bizonyítja a Csipkeáru-
ház Kossuth u. 4. nagy
őszi vásárja, mely csü-
törtökön, október 1-én
kezdődik.

**Szörmebundák kijavítását, átala-
kítását olcsón vállalom. Kész-
bundák, prémhőrök nagyválasz-
tékban KÖVARY szűleszester.
József kir. herceg-utca 3. szám.**

Színház Mozi

HETI MŰSOR:

Szeptember 30. Szerda d. u.: ifjúsági elő-
adás **Tatárjárás.**
Szeptember 30. Szerda este: **Ballerina.** B)
bérlet.

Október 1. Csütörtökön d. u.: **Zóna Lili.**
Október 1. Csütörtökön este: **Harapós
férj.** Udonság.

Október 2. Pénteken: **Harapós férj.** C) bér-
let.

Október 3. Szombaton: **Harapós férj.**

A csodadoktor

**Vígjáték 3 felvonásban. Irta Bibó
Lajos. Bemutatta a Csokonai színház
szeptember 29-én.**

Bibó Lajos, a darab szerzője, igen
divatos író, de nem tartozik a „szin-
padt szerzők”-nek pen-clubos, kör-
uti, Nyugat-epigon világába. Már
legelső kötetével a magyar föld
mélységeibe ereszkedett és alig van
író, ki jobban tudná a magyar pa-
rasztot megrajzolni, mért minden
vonását őszinte lélekkel látja. Nem
vesz el belőle semmit, de nem is
akasztja rája azt a bizonyos cifra-
szűrt sem amit a népművészeti sza-
lonok kreálnak. Nem festi sötétnek,
nem is idealizálja. A magyar pa-
rasztot reálisan és igazságosan: lel-
kén keresztül beszélteti. Minden hő-
sének, minden figurájának annyi a
földszaga amennyi valóban átitatja
a testét. A „*Fáklya üstölgve ég*”
s a „*Föld*” című kötetek írója, az a
Bibó Lajos, aki „*Juss*” című drámá-
jával már mélyen beleszántott a
földbe az új magyar irodalomnak
visszaadta a parasztot, tisztán, őszin-
tén, keresetlenül, messze a népszin-
mű világtól, de még távolabb az
aszfaltszagu és tulrealizált „problé-
ma-paraszt”-tól. — visszaadta, hogy
éljen, hogy vétkelivel és erényeivel,
szívével, lelkevel annak maradjon
aminek született: *magyar életnek,
élő magyarnak, igazi parasztnak.*

A „Csodadoktor” című vígjáték le-
vegőjében ez a paraszt él jóízű aia-
kok sorozatában. Egy falusi kuruzsló
szembekerül a fiával, aki diplomás
városi doktor s már-már a legelső
találkozásnál úgy érezzük hogy kom-
olyabb megoldást kíván az ötlet,
de ott van a vígjáték-keret: a fino-
man kvstruált szerelmi történet s
ennek „kifejtés”-ében fiu és édesapa,
orvos és kuruzsló kibékülnek egy
leányszív vívódásain keresztül. A
fogadott leány, ki beleszeret a fiuba,
megteremti a kibontakozást. Vége a
darabnak.

Bibó vígjátékának egészséges a hu-
mora minden alakja magyar és
életerős. Egészen újszerű szinpadí
alkotás, melyben az alapprobléma
drámaiságát finoman enyhítik le az
egymással váltakozó poétikus és hu-
moros jelenetek. Egészen véve el-
mondhatjuk, hogy ilyen jólsikerült
magyar vígjátékot az elmúlt évek-
ben keveset láttunk.

A Csokonai-színház, mely *Thu-
rócz* Gyula lélekkel telített, szak-
avatott és nagy intelligenciára való
rendezésében a Bibó-vígjáték min-
den szépségét hiánytalanul kiaknáza,
a kisebb fogyatkozásokat is sike-
rült eltüntetnie a jól diktált lendü-
lettel, amelyet színészeink egy pilla-
natra sem ejtettek el. Így az előbb
említett jelenet-hullámzások is egy-
séges tempóban folytak ami első-
sorban a rendező finom érzékét di-
csérti.

A vígjáték főszerepeit, az apát és
fiut, *László* Gyula és *Cselle* Lajos
alakították drámai elevenességű szí-
nekkel. *Jerik* Ica a prózai szerep-
körben is kitűnő tehetség. Meleg-
szívű és közvetlen, nem tulozza a

szentimentális vonásokat. Mindent a
kellő hangsúllyal poentiroz. *Laczkó*
József dr. ezuttal egyik legsikerül-
tebb alakítását nyújtotta. Nagyszerű
humorával, a prasztfigura hatásait
száz százalékig kidomborító játé-
kendületével úgy ábrázolta a falusi
felcsér-famulost, hogy egyes jelenet-
tei sokáig megmaradnak a nézőközö-
ség emlékében.

Hunyor Margit egyike az új szin-
társulat legtehetségesebb erőinek.
Egyszerű eszközökkel, de hatásosan
és lélekteljesen játszik. Amit a pro-
fesszorné szerepéből mely nem kap-
csolódik a darabhoz szükségszerűen
s ennek következtében túlnőtt: epi-
zód-izű, minden lehető kiféjezett.
Értékes alakítása mellett még ki-
emeljük *Fáskert* Mária stílusos
játékát, *Bányász* István kedvesen
karakterizozott, színes figuráját és
Szigeti herugett parasztját. Meglepő
volt, hogy a darabban szereplő pa-
cienseket, ezeket a jobbnál jobb fa-
lusi alakokat a Csokonai-színház
karszemélyzetének tagjai egytől
egyie dícséretesen hozták színre.
Különösen Bakoss Gyula, Szemes
Sándor, Lóránth Klári, Gál, Margit,
Patay Józsefné, Németh Gizi és
Ekecs János nevét említjük meg,
mint akiknek ügyes, magyaros já-
téka nélkül a Bibó-darab előadása
nem is lehetett volna igazán jó.

Ha Debrecen magyar bublikuma a
„Csodadoktor” előadásait sem „sze-
rencsélte”i” mezei”-sével, úgy ma-
za felett mond lesumt itéletet. (In)

Csokonai Színház

Ma
Szerdán B) bérletben utoljára:

Ballerina

Csütörtökön és folytatólag péntek
szombat, vasárnap, hétfő este
Operett bemutató! Az idény,
slágerel!

Harapós férj

Főszereplők: Sz. Patkós Irma,
Halassy Mariska, Cselle Lajos,
Várady, Kormos

Ma, szerda délután 3 órakor

Tatárjárás

Csütörtök délután 3 órakor
Zónaelőadás

Lili

Szombat délután 3-kor a gyerme-
kek öröme!

KINCSES BÁCSI együttese!
Olcsó helyárrakkal!

A két rossz csont

Siessen jegyét biztosítani!
A színházba jární, divat, élvezet
és kötelesség!

Mozi mősora.

Ma, szerdán, 30-án:

Vígjáték	Chle Parisien (Oh Paris) Irene Bordini
Dráma	Azsia csodái A kik megtalálták egymást.

Mindkét színházban előadások
kezdeté 5, 7 és 9 órakor.

HANDIFÜLD

Szerkesztő:
MEISSNER KÁROLY,
a Tiszántúli Mezőgazdasági
Kamara titkára.

KÖZGAZDASÁGI

Ötven filléres olcsóbbodás a termény-tőzsdén

A gabonátőzsdén ismét lanyha volt az üzlet irányzata. Különösen zárlat előtt volt nagyobb árcsökkenés észlelhető. A készáruvásárlás azonban a buza 45, a rozs 30, a zab pedig 40-50 fillérrrel olcsóbbodott.

A határidőpiacon a márciusi és decemberi buza szintén olcsóbbodott. — Iglyrészt a liverpooli piac lanyha irányzata, másrészt az exportüzletnek teljes stagnálása és arbitrárszeladások szolgáltatott okot a lanyhaságra. Azal kapcsolatosan ugyanis, hogy ezidő szerint külföldre nem lehet árut eladni. Az exportcélokra vásárolt és vidéken beraktározott készáru ellenében a határidőpiacon teljesítettek ma nagyobb árbitráris eladásokat. A márciusi rozs 42 fillérrrel olcsóbbodott, de igen lanyha volt a májusi kukorica is. Innél szintén 45 filléres árcsökkenés kötelezett, mert a külföldi nagy tengetermésről szóló hírek nyomán eladások voltak túlsúlyban.

A lisztárak változatlanok, de holnapra ármérséklést várnak.

Határidőzár: Buza: december 10.06 9.80, 82, 80, 85, 80, 75, zárlat 9.60-70. március 11.31, 12, 13, 01, 10, 05, 10.99, 11.00, 10.87, 90, 95, zárlat 10.90-92.

Rozs: március 11.10, zárlat 11.05-92.

Tengeri: május 12.60, 55, 57, 60, 55, 60, 52, 60, 50, zárlat 12.45-50.

Készáruüzlet. Buza 77 kg. 8.60-8.85, 78 kg. 8.75-9.00, 79 kg. 8.90-9.15, 80 kg. 8.95-9.25, felsőtiszai 77 kg. 8.50-8.65, 78 kg. 8.65-8.80, 79 kg. 8.80-8.95, 80 kg. 8.90-9.00, fejérmegyei, dunántúli, pestvidéki, bácskai 77

kg. 8.35-8.50, 78 kg. 8.50-8.65, 79 kg. 8.65-8.80, 80 kg. 8.75-8.90.

A különleges (80 kg.) tiszai buza 9.50-10.50 P.

Rozs: Pestvidéki 8.70-8.80, egyéb rozs 8.70-8.90, tak. árpa I. 14.75-15.25, tak. árpa II. 14.25-14.50, felv. sörárpa 18.00-20.00, egyéb sörárpa 16.50-17.75, zab I. 17.75-18.00, zab II. 16.75-17.10, egyéb tengeri 15.75-16.25, korpá 10.15-10.25, 8-as liszt 13.50-13.70, repce 20.25-21.25, köles 14.50-16.00, lucerna 70-85, lóhere ar. 105-115, hiborhere —, szösz. búkőny 27.00-27.50, lenmag I. 22.25-22.50, lenmag II. 21.50-22.00, kék mák 63-65, Vikt. borsó 20-24, expr. borsó 16-18, fehér bab 17.50-18.00, fűrjhab 25-26, lencse kis 20-24, lencse, nagy 30-34, köles egyéb 14.00-14.50, sz. répaszel. 9.50-10.00.

Lisztüzlet. A Budapesti és vidéki nagy- és kismalmok árjegyzései: 0gg 37.50-38.00, 0g. 37.00-37.50, 2-es 36.00-36.50, 4-es 34.00-34.50, 6-os 32.50-33.00, 8-as 13.50-13.70, rozs 0-ás 33.50-34.50 rozs 1-es 32.50-33.00.

Valutárfolyamok.

Angol font 21.10-22.60, Belga 79.20-80.20, Cseh korona 16.92-17.06, Dán korona —, Dinár 10.00-10.10, Dollár 571.75-575.75, Francia frank 22.60-22.90, Holland forint 227.00-229.70, Lengyel zloty 63.70-64.20, Lei 3.35-3.45, Léva 4.08-4.20, Lira 27.45-28.25, Német márká 135.05-136.05, Norvég korona —, Osztrák schilling 80.00-80.60, Svájci frank 11.40-11.40, Svéd korona —.

Részletes eredmények: 1. Szentes MTK. 2. Liszka BSE. 3. Huszka Világosság. 4. Orcim Törökív. 5. Borsos DVSC. 6. Erős BSE. 7. Varga DVSC. 8. Adomik Beszkárt. 9. Bodolai DVSC. 10. Nádasy NyKISE.

Pontversenyben 1. DVSC 173 ponttal. 2. NyKISE 168 ponttal. 3. BSE 93 ponttal. 4. MTK 54 ponttal. 5. Világosság 36 ponttal. 6. Beszkárt 29 ponttal. 7. Testvériség 26 ponttal.

A Budapesti rádió szerdai műsora:

D. e. 9.15: A Weidinger szalonzenekar hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Vízalásjelentés. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Eugen Stepat orosz balajka zenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízalásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 3.30: Morse-tanfolyam. 4.15: Lévai József és Gyulai Pál. Jónás Károly előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A sajtó otthon. Kármán Andorné előadása. 5.30: Hangverseny. Közreműködik: Gervay Erzsé (ének) és Ziperovszk Fülöpke (hegedű). Zongorán kíséri: Polgár Tibor. 6.30: Olasz nyelvtanítás. (Gallerani Bonaventura). 7: Tóth Imre emlékirataiból. A régi Nemzeti Színház. „Szilgigeti Ede”. Felolvassa: Konecz Sándor dr. 7.30: Bodán Margit magyar nőcaestje. Magyar Imre cigányzenekarával. 8.30: Az európai műsorcsere keretében a berlini rádió állomás műsorának közvetítése a „Berliner Funkorchester” közreműködésével. Vezényel Fritz Busch. Szólisták: Adolf Busch, I. Haendel; Concerto grosso g-moll; Larghetto affettuoso; Allegro ma non troppo; Musette-

Sport

Kerületi atletikai bajnoki verseny

A MASz keleti kerülete október 3-án délután és 4-én délután 2 órai kezdettel rendezi meg az egyetemi sporttelepen a kerületi dekalion bajnoki versenyt. Ezzel kapcsolatban október 4-én délután 3 órai kezdettel rendezi meg a kerületi ifjúsági pentatlon bajnokságot, valamint a kerületi senior 10 km. bajnoki futóversenyt, azonkívül az alábbi számokból rendez versenyt: Ifjúságiaknak 300 m-es síkfutás, 200 m-es gátfutás és magasugrás. Senioroknak 600 és 2000 m-es síkfutás, 400 m-es gátfutás, diszkoszvetés és hármasugrás. Nevezések okt. 1-én 6 óráig Hadházy Dezső ker. előadó címére (Magoss György-tr 6.) küldendők.

Győzött a DVSC, a Nyiregyházi KISE által rendezett 162 km-es országos országúti kerékpárversenyen.

Vasárnap Nyiregyháza volt az országos országúti kerékpárverseny központja.

Allegro. 2. Beethoven: D-dúr hegedűverseny. Allegro ma non troppo: Larghetto: Rondo. 3. Reger: Változatok és fuga egy Mozart-témára (zenekarral). Utána: Pon'os időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Mald körülbelül 10.15: Anny Sobotta hangversenye. Zongorán kíséri: Polgár Tibor. Utána: Gramofonhangverseny.

Külföld: Bécs (517) D. e. 11.30: Szórakoztató zene. D. u. 1.10 és 4: Gramofonzene. 7.30:

Szimfónikus jazz. 8.30: Hangverseny Berlinből. 10.30: Szórakoztató zene.

Berlin (418) D. u. 4.40: Dalok. 5: Cigányzene. 6: Prahms hangverseny. 7: Mandolin zene. 10.15: Hírek. Utána tánczene.

Prága (486) D. u. 2.30: Hangverseny Oskavából. 5.10: Gramofonzene. 7.26: Vidám est. 8.30: Hangverseny Berlinből.

London (356.3) D. u. 1.30 Kvintett. 8: Bach hangverseny. 9.25: Zongora hangverseny. 10.05: Tánczene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög hétköznap 50 fillér, vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban a Debreceni Újságban és a Debreceni Független Újságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a díj előzetes lefizetése mellett közlünk. Apróhirdetést vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben felvilágosítást a 1-41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Levelezés

AROMAS, zamatos kávé! Király üzletében vevő előtt pörkölik. Dégenfeld-tér 11.

Betöltendő állás nőknek

Főzni tudó szobaleányt keresek Iparkamara II. emelet 1. ajtó. 514

Mindenes főzőnőt keresek zsidó családhoz elsejére. Dr. Székely, Hungária-palota. 515

Jó bizonyítvánnyal leányt gyermek mellé keresek, ki háztartásban segít. Miklós-utca 8 alatt jelentkezzen 10 órától 12-ig. 518

Megbízható mindenes főzőnőt keresek elsejére. Jelentkezni Szentanna-u. 10. II. e. 3., 9-10 óra között. 492

Ügyes ondoláló, fiatal munkanőt keresek sürgősen. Jelentkezni csütörtök délután 2-4-ig Zolnay, — Maróthy György-utca 25. 1040

Mindenes 30 év körüli főzőnőt gázkonyha, parkettes lakáshoz keresek elsejére József kir. herceg-u. 35. Hegedűsnél. 1039

Jó bizonyítvánnyal mindenes szobalányt és bejárónőt kerestetik. Darabos-u. 19. 540

Ügyes, szorgalmas mindeneset keresek azonnalra. Jelentkezés 10 órától. — Sesszina-utca 4. Kisállomás mögött. 2322

Jó bizonyítvánnyal kefélni tudó mindenes leányt keresek. Weinberger, Piac-u. 61., — félemelet. 2278

Mindenes főzőnő felvétetik október 1-re. Németek előnyben. Katonai sültöde, Hajnal-utca. 2317

Bejárónő délutánokra jelentkezzen Teleki-utca 32 ajtó 6. 2314

Takarítónőt felveszek. Jelentkezés: Nyomató-utca 9. jobb-ára. Csak délelőtt. 2315

Ügyes manikűrös kisasszony, ki ondolál is, felvétetik Széchenyi 43., utcai lakás. 2298

Szűesszakmában gyakorlott munkásnő felvétetik. Almann szücs, Miklós-u. 5. sz. 488

Betöltendő állás férfiaknak

Fiatal detalistát azonnali be lépésre keresünk. — Deutsch Albert és Fia 504

Kertésztanulót négy középiskolával felveszek Budai Ézsaiás-utca 27., kifutót Magyar Virágházhoz, — Batthyány-u. 6. 2316

Allást kereső nők

Perfekt — varrónő házakhoz ajánlkozik varrni, kabát varrást is vállal. — Széchenyi-utca 10. sz. 500

Allást kereső férfiak

Órakönyvelést vállal mérlegképes könyvelő, perfekt magyar-német levelező. Cím a kiadóban. 2272

Mérlegképes

könyvelő, hadirokkant tiszt, magyar-német levelező, gépiró, perfekt, munkabíró, bármilyen szerény alkalmazást is azonnalra elfogadna. Címe: Winkler Ödön, Poroszlai-utca 76. sz. 489

Háromezzer

óvadékkal házfelügyelőnek, kijárónak, írodaszolgának elmenne fiatal iparos. Cím a kiadóhivatalban. 2312

Butorozott szoba

Különbejárato napos fekvésű, kellemes szoba butorozva, esetleg ellátással kiadó. Szent Anna 58. 367

Különbejárato

butorozott szoba központban kiadó. Széllősi ügyvéd, Piac-u. 59. sz. 379

Különbejárato

udvari butorozott szoba 1-2 személy részére kiadó. Miklós-utca 26. sz. 2292

Csinosan

butorozott szoba egy, vagy két ur részére — azonnal kiadó. Kosuth-utca 41. 2297

Csinosan

butorozott különbejárato szoba kiadó. — esetleg ellátással. — Arany János-utca 39. 482

Kiadó

szépen butorozott utcai szoba Batthyány-utca 5. szám alatt. 2320

Különbejárato

jól butorozott szoba kiadó Széchenyi-utca 15., emelet. 519

Különbejárato

utcai butorozott szoba kiadó. Csokonai-utca 10. sz. 506

Butorozott
különbejárati szoba
fürdőszobával 1-2
személynek kiadó. —
Hatvan-u. 2., I. e. 519

Különbejárati
csinosan butorozott
szoba kiadó. Széche-
nyi-utca 23. Emeleten.
Trattnernél. 505

Teljesen
különbejárati butoro-
zott szoba olcsón ki-
adó. Biró, Külsővársár-
tér 18-a. 502

Különbejárati
utcai szoba, egy, vagy
két személy részére ki-
adó. Reáliskola-u. 4. 496

Butorozott
kis szoba, külön bejá-
ráttal diáknak, vagy
tisztviselőnek, esetleg
teljes ellátással azonnal
kiadó. Rákóczi-utca 35
460

Különbejárati
butorozott szoba —
azonnal kiadó. Piac-
utca 30. 500

Különbejárati
utcai butorozott szo-
ba — Déri múzeum kö-
zelében — kiadó. Cse-
repes-u. 4. 1038

Butorozott
szobába lakókat ker-
esek. Zöldfa-utca 13.
Keresztépület.
1 S. Győre rtr ad rtd

Butorozott
szoba kiadó. Thaly
Kálmán-u. 3. sz. 2303

Utcai
szép szoba, nagyon
csinosan butorozva ki-
adó. Kigyó 36. 2305

Kiadó lakás
Egy
utcai különbejárati
szoba kiadó. Széche-
nyi-utca 14. 494

Két utcai
szoba, előszobás lakás
kiadó minden órán
vagy novemberre Veres-
utca 27., ugyanott ud-
varra nyíló szoba kiadó
minden órán. Értekezni
Mester-utca 31. 2270

Kiadó
kétszobás udvari lakás
november elsejére. Pa-
ragó-u. 7. 2251

Kiadó
két egymásbani balko-
nos modern szoba.
esetleg butorozva, —
prima butorraktár, ga-
rázs, hodege. Péterfia
48. Értekezni utcai
emeleten. 2290

Kétszobás
utcai komfortos lakás
ujjonnan épült házban
Kölcsesi-utca nov.
1-re kiadó. Értekezni
Kútán Szappanos-ut-
ca 22. Ugyanott kétszo-
bás udvari lakás is ki-
adó november 1-re.
2295

Kiadó
2 szoba, utcai lakás vil-
lamos megállónál. Ho-
nok-utca 139. Érdek-
lődni Lukács, Piac-u-
41. 2247

Kiadó
azonnalra 2 szobás alá-
pincézett, déli fekvésű
nyugalmas uri villa-
lakás. Böszörményi-ut-
ca 45. sz. 2329

Ötszobás
földszinti utcai fényes
uri lakás kiadó. Ér-
tekezni Arany Já-
nos 20. 513

Háromszobás
földszinti udvari uri
lakás novemberre ki-
adó. Értekezni Arany
János 20., emelet. 512

Két-
szoba, nagy előszoba,
mellékhelyiségekkel ki-
adó. Magoss-utca 13.
2318

Kiadó
egy szoba, konyha, —
spájz, félemeleti la-
kás. Miklós-u. 41. sz. 521

Kétszoba,
előszoba, konyha nov.
1-re kiadó. Meszena-u.
15. sz. 517

Kiadó
2 szoba, konyha, 2 ser-
téstartással. T8isztví-
selőtelep, Bornemissza
8. szám. 2319

Egy-
szoba, fürdőszoba és
mellékhelyiségekkel ál-
ló modern lakás kiadó
Vigkedvü 12. 2313

Ajánlat
KIRALY
kávét mégis a
legjobb! Ol-
csó, kiadó, ki-
válóan zama-
tos. Dégenfeld-
tér 11. szám.

Szemüvegek,

szemérmék, látszerek leg-
előbb Pauló vésnök
helyegzőkésztő és lát-
szerkereskedőnél, Batt-
hyány u 22. 8847

Varrógépek
javítását egy évi jót-
állással vállalok. Mol-
nár műszerész, Nagy-
templomnál. 498

Rádió

100—200 pengő
rádióvásárlásnál, egy-
évi rádióúság előfize-
lést, 200 pengőn túl egy
szép keményfa rádió-
asztalt adok. Tasnádi
Kovács Sándor rádió-
laboratóriuma, Piac-u.
42., Pannonia-udvar.
2207

Aranykoporsó

Írta: MARSCHALKÓ LAJOS

3. Galgóczy Gábor, a nagy vita másik részt-
vevője, talán épp ellentéte volt Murza khánnak
lgazi nyugati ember, vagy talán egy szóval
ugy is lehetne kifejezni, hogy pesti ember
volt. Kicsit romlott, kicsit könnyelmű, főle-
nyes, de vidám, jómódot és tehetségét gentel-
mann. Hogy minől élt, azt nem kutatta senki,
de úgy lehet ő maga se tudta volna megmon-
dani ezt. Mindenesetre értett egy s más dol-
gokhoz. Ha kellett bank üzletekkel foglalko-
zott, ha éppen rosszul ment sorsa cikkírója,
vagy külföldi tudósítója volt a fővárosi lapok-
nak. Szükség esetén arikai vadászexpedíciókat
szervezett unatkozó arisztokraták számára, té-
len bálókai rendezett a fővárosban s ezenfelül
meg lehetett találni minden valamire való
kártyaklubbokban, ahol ismerősei szerint
állandóan tekintélyes összegeket nyert.

Most a nyári pihenés alatt egyedüli fog-
lalkozása az volt. Hogy Katóka kisasszonynak
advarott kitaláló szorgalommal. Gyerektörök-
ban, mikor még meg volt a Galgóczy kastély, a
jó szomszédság jogan, mint játszópajtások ke-
rültek össze. S mióta a család tönkre ment, a
kastélyt el kellett adni, Katóka sohase mulasz-
totta el, hogy nyaranta egy-két hétre meg ne
hívja régi pajtását.

Galgóczy Gábor pedig jött. Szívesen jött.
Talán a régi gyermek emlékek, talán a leány
miatt. Szerette egy kicsit levelezni magáról
Pestet és szerette ezt az öreg magyar kuriát is.
Kisasszonyával, csendjével, derűjével együtt.
Égyedül csak a tatárral nem tudott összebé-
keini sehogysem. Jó nevelése ugyan nem en-
gedte, hogy érzelmeit ki is mutassa, de legalább
azzal szerzett elégtételt magának, hogy vég-
nélküli vitalkozásokban silányította tönkre
Dszengiz khántól Murzáig az egész talárságot.

Most is Nyugat és Kelet örök vitája tom-
bolt a kis asztal körül. Murza, aki már jól tu-
dott magyarul, derekasan állta meg a sarat.
Immáron harmadik este óta.

— Látod uram! — mondotta, — hiába
emeltek ti magatoknak lényes palotákat, épít-
tettek retentő nagy városokat, hiába jártok
gőzparipán és hiába tudtok beszélni a föld
egyik sarkáról a másikra, mégis el fogtok
pusztulni, mert nincs lelketek. Vannak égis-
erő templomaitok, de nem hiszitek az Istent.
Van törvényetek, mely azt mondja, ne ölj, de
arany hegyeket pocsekoltok olyan szerszá-
mokra, amik csak azért vannak, hogy gyilkol-
janak. Azt mondjátok, hogy ne lopj, de elve-
szitek, ami a másé. Azt hirdetitek, hogy sze-
red felebarátodat és milliókat tiportok sarko-
tok alá. Azt gondoljátok, hogy felsőbb rendű
faj vagytok. Pedig pusztultok, vesztetek. Minden
nap visszaszorultok egy lépést. És nem tudtok
megállni. Európa ma már csak egy nagy fej.
Nincs szíve, nincs lelke, nincs izma. Most mi
következünk. Ujra mi!

Galgóczy elmosolyodott egy kicsit.
— Ugy gondolod, hogy Ázsia?
Murza csöndesen bólintott, de Galgóczy
megint csak mosolygott erre.

— A ti időtök elmúlt Murza testvér. El-
mult mindörökké. Ugyan mit tudtok ti a mi
helyünkre hozni? A piszkos yurtáitokat, a nyá-
jatokat, vagy a lótejből készült kimszt? Mivel
akarnátok ti megküzdeni velünk? Mit tudtok
ti szembe állítani a mi tankjainkkal, a mi re-
pülő ezredeinkkel, ágyuinkkal?

— A saját fegyveretekkel! — csapott közbe
hirtelen Murza khán. Ne gondold uram, hogy
Ázsia még ma is csupa lótejből, csupa yurtá-
ból és csupa barbárokból áll. Az én testvéreim
már a cár atyuska seregében megtanulták a
puska kezelését, égbé szálltak a ti gépeiteken,
ludják, hogy merre kell fordítani az ágyut.
Ma már ott tanulnak az orosz, az angol egye-
temeken, ott vannak a könyvtárakban labora-
tóriumokban, a fegyver műhelyekben. Ázsia
készül. Ázsia fegyverkezik. Mert közel a mi
időnk.

(Folytatjuk.)

Kereslet

Fűszerüzletet
középszerűt keresek
Kertész, Varga-u. 27. 501

Jó
tejet veszek naponta
12 litert. Faragó And-
rásné, Rákóczi 26. 497

Folytonégő
kályhákat szentüze-
lésre keresünk. Ull-
mann RT. 509

Szénkályhát
jókarban levőt 80 köb-
méteres szoba fűtésére
megvételre keresek. —
Ajánlatokat e lap ki-
adóhivatalába kérek.
A

Üzlet, műhely, raktár

Kiadó
a Debreceni Újság kiadó-
hivatalának a földszinti he-
lyiségekbe való költözésé-
vel a Kossuth utca 3. szám
alatt az első emeleten két
tágas szobából álló lakás.
Irodának, üzlethelyiségnek
rendkívül alkalmas. Érte-
kezni lehet a Debreceni
Első Takarékpénztárnál.
1923

Iparüzemnek
nagy, modern helyisé-
gek kiadók. Deák Fe-
renc-utca 6. sz. 478

Üzlethelyiség
utcai és udvari is kiadó
Ferenc József ut (Piac-
utca) 70 szám alatt. —
Felvilágosítást ad a Ti-
szántuli Mezőgazdasági
Hitelintézet, Kossuth u.
516

Belvárosban
modern berendezett ki-
sebb üzlethelyiség mi-
nimális bérrel átadó. —
Cím a kiadóhivatalban.
1036

Eladó ház

Csinos
családi ház, minden
kényelemmel ellátva,
nyolcezer pengőért el-
adó — háromezzerrel
átvehető. Apaffi-utca
35. sz. 2301

Eladó föld

Tanyás ingatlan
12 kat. hold a Diószeg-
en mentén a 6-os kilo-
méternél 4 hold ószi ve-
zéssel kedvező áron é-
rkezési feltételekkel el-
adó. Tiszántuli Mezőga-
zdasági Hitelintézet, Ko-
suth utca 8. 187.

A hajduszoboszlói
határban 8 hold prima
szántóföld eladó. Cím
a kiadóban. 2287

Jótermő
szikföld eladó, 1000
négyzetgözl, Makrony
Sándor, Mikepércs
194. sz. 472

Eladó ingóság

Férfi öltönyök
vadászat ujak, olcsón
eladók. József kir. her-
ceg-utca 27. kereszépü-
let. 401

Eladó
egy 400 literes boros-
hordó. Miklós-u. 11. sz.
524

Eladó
egy gyermekkosci, egy
sportkosci, gyermek-
szék. Arany János 41.
491

Zongora,
nagyon olcsón eladó.
Széchenyi-utca 23. föld-
szint 3. 508

Boroshordók
jókarban, vaskályha
eladó. Sas-u. 2., dél-
előtt 11—12. 507

Boroshordók
használható állapot-
ban eladók. Batthyány-
utca 5. szám alatt. 2321

Asztal-spór
kifőzésre is alkalmas,
jutányos áron eladó.
Batthyány-u. 9., III
lépcső. A

Autó

motor, kerékpár
Villanymotor,
4 lörös „Ganz” gyárt-
mányu olcsón eladó.
Simonffy-utca 57. 493

Eladó
kifűtő állapotban levő,
hat hengeres Auburn
gyártmányu négyüléses
szukott, személyautó,
Felvilágosítást ad a Ti-
szántuli Mezőgazdasági
Hitelintézet, Kossuth ut-
ca 8. 4097

Butorok

Ebédőkredenc,
előszobafal, konyha-
kredenc, sifon, ágy. —
asztal, szék, hencser,
íróasztal, komó olcsón
eladó. Veszek használt
butort. Hatvan-u. 21.
493

Eladó
hálószoba butor, szür-
ke bunda. Vargakert.
Herczeg-u. 6. 503

Eladó állatok

Emdeni
fajliba van eladó. —
Mester-utca 29. 2314

Yorkshiri

3—4 hónapos malacok
eladók D. Rád László-
nál Ujfehértón. 2298

Nyomatott a Magyar
Nemzeti Könyv- és Lap-
kiadó Vállalat Rt. Fele-
lős kiadó: Dr PAJOR
GYÖZÖ igazgató. —
Nyomdavezető: VARGA
ENDRE